

MŪSU! PASTOGĖ

Eina nuo 1949

Australian Lithuanian Weekly

Post Print Approved PP 255003/01774

Kaina – Price \$1.50

2010.05.12

Nr. 18 (3191)

“Džiugo” tunto metinė sueiga

Šių metų kovo 14 dieną Melbourne “Džiugo” tunto skautai dalyvavo Lietuvių Namuose surengtoje Kaziuko Mugėje. Kartu įvyko ir metinė šv. Kazimiero “Džiugo” tunto sueiga. Plačiau apie Kaziuko Mugę ir “Džiugo” tuntą skaitykite “M.P.” psl. 3.

Nuotraukoje – laužo metu brolis Tomas skautams pasakoja apie save.

Anskis Relsgys

Lietuvos įvykių apžvalga

Lietuvos prezidentė NATO būstinėje

Balandžio 28 d. Prezidentė Dalia Grybauskaitė lankėsi NATO būstinėje Briuselyje, kur ji susitiko su NATO generaliniu sekretoriumi Anders Fogh Rasmussen ir skaitė pranešimą Šiaurės Atlanto Tarybos posėdyje.

Savo pranešime Prezidentė pabrėžė, jog NATO ir toliau turi išlikti svarbiausia saugumo garantija Europoje.

“Raginu aljanso nares kuriant naująją NATO strateginę koncepciją daryti viską, kad organizacija netaptų vien diskusijų klubu apie saugumą, o išliktų tikra ir realia saugumo garantija savo narėms tiek karine, tiek politine, tiek ekonomine prasme”, pabrėžė Prezidentė Dalia Grybauskaitė. Ji taip pat supažindino Šiaurės Atlanto Tarybą su Lietuvos ketinimu kurti energetinio saugumo centrą, apie kurį daugelio šalių ambasadoriai atsiliepė palankiai. Patvirtino ambasadoriams, jog Lietuva palaiko NATO atvirų durų politiką dėl tolesnės plėtos.

“Priimant naujas nares turime taikyti visoms vienodus standartus. Šalis turi demonstruoti politinę valią ir piliečių pritarimą narystei, taip pat įrodyti partneriams, jog yra tam pasirengusi, įvykdžiusi reikalingas demokratijos ir ekonomines reformas”, sakė Prezidentė.

Kalbantis su NATO generaliniu sekretoriumi Prezidentė pabrėžė oro policijos svarbą Baltijos šalims. Gen. sekretorius

patikino Prezidentei, jog, jo įsitikinimu, Baltijos šalių oro erdvės apsauga yra ilgalaikis aljanso išpareigojimas. Jis aukštai įvertino Lietuvos indėlį Afganistane, kovojant su terorizmu ir atkuriant Goro provinciją.

Ar būstai verčiami į skolininkų tvirtoves?

Seimo nariai vėl mėgins surišti bankininkams rankas, kad jie negalėtų išmesti iš namų būsto paskolos nepajėgiančių grąžinti žmonių. Bankininkai gąsdina, kad tokie apribojimai neigiamai atsilieps visiems būsto pirkėjams. Parlamentarai balsuos dėl kiek patobulintų Civilinio proceso kodekso pataisų. Jas priėmus skolininkai galės kreiptis į teismus, kad jie skirtų dviejų metų apsaugą nuo bankų.

Parduoti skolininko būstą būtų galima tik tuomet, jei uždelsta skola pasiektų 15,000 litų. Siūloma, kad net peržengus šią ribą žmonės turėtų teisę į apsaugą, jei jiems grėstų netekti vienintelio savo namų. Dėl to skolininkai turėtų kreiptis į teismą, kuris galėtų apriboti turto išieškojimą nuo vienerių iki dviejų metų.

Lietuvos bankų asociacijos (LBA) prezidentas Stasys Kropas kritikuoja, kad Seimo narių iniciatyva – nereikalinga. Esą bankai patys susitaria su daugeliu nemokių klientų, kaip spręsti jų problemas.

“Ši pataisa pablogins situaciją būsto paskolų rinkoje, nes neišvengiamai padidės paskolų sąnaudos. Tai vers bankus atidžiau vertinti kliento riziką”, perspėjo LBA prezidentas.

Seimo narys Kęstutis Daukšys pripažįsta, kad naująja tvarka gali pasinaudoti nesąžiningi žmonės, bandantys išvengti

Nukelta į 2 psl.

Šanchajaus “Expo 2010” – Lietuva dalyvauja

Šanchajuje (Kinija), pasaulinėje parodoje “Expo 2010” veikianti Lietuvos paviljoną pirmąją dieną aplankė beveik 25,000, pranešė LR Aplinkos ministerija. Tarp lankytojų buvo Europos Sąjungos vyriausioji užsienio politikos įgaliotinė Catherine Ashton.

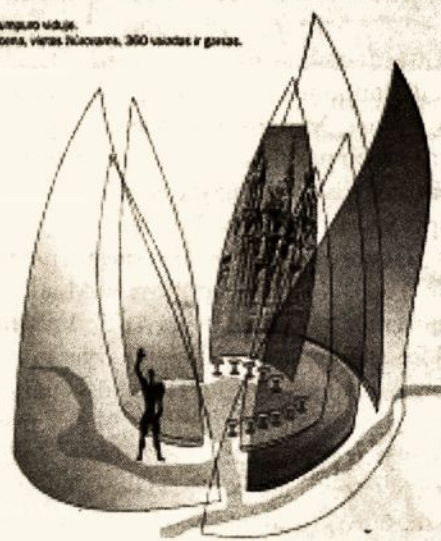
Dėl laiko stokos ir užtrukusių finansavimo paieškų buvo kilusi rimta grėsmė, kad Lietuva nespės laiku atlikti visų paviljono įrengimo darbų. Nors paskutiniai darbai, galima sakyti, buvo atlikti priešpaskutinę naktį, tačiau komanda spėjo padaryti viską laiku”, – parodoje teigė aplinkos ministras Gediminas Kazlauskas.

Iš išorės Lietuvos paviljonas papuoštas Lietuvos vaizdų montažais, kuriuose rodomos lankytinos vietos, architektūros šedevrai, lietuviški simboliai. Prie įėjimo stovi dvi iš krepšinio kamuolių sudėliotų “krepšiazmonių” figūros.

Pagrindinis akcentas paviljono viduje – oro baliono krepšys ir dalis skrydžiui paruošto baliono. Aplink ekranuose projektuojami Lietuvos vaizdai, šalia – informacinių terminalų zona, kurioje yra žodinė informacija, nuotraukos, filmai. Paviljone taip pat galima paskanauti lietuviškų didžiukulių, kitų tradicinių patiekalų, alaus.

Eksponuojama iš Katedros aikštės į Kiniją atkeliavusi plytelė “Stebuklas”. Ant jos atsistoję lankytojai gali apsisukti tris kartus aplink savo ašį, užrašyti norą popieriaus skiautėje ir įmesti ją į tam

Paviljono vidus.
Siena, vietos iliustracija, 360 vaizdas ir garas.

Lietuvos paviljono meninė išraiška.

skirtą dėžutę oro baliono krepšyje.

Pasak AM pranešimo, itin didelio vietos gyventojų susidomėjimo sulaukė “krepšinio kampas”, kuriame pristatomas kitamet Lietuvoje vyksiantis Europos krepšinio čempionatas. Parodos lankytojai kina laukia eilėje, kad galėtų išmėginti rankos taiklumą mėtydami į krepšį. Juoba kad už du taiklius metimus iš eilės įteikiami specialūs prizai.

Aplinkos ministerija tikisi, kad per pusmetį Lietuvos paviljoną Šanchajuje aplankys apie 3-4 mln. žmonių. Pasaulinė paroda “Expo 2010” Kinijoje prasidėjo gegužės 1 dieną. □

Milijonai šventėms – išleisti neaiškiai

Pernai Lietuvoje vyko dvi didžiulės šventės. Plačiai, net visame pasaulyje, buvo minimas Lietuvos vardo tūkstantmetis. Kartu vyko ir plati programa „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“. Tačiau nors džiaugsmo ir linksmybių netrūko, renginius nuolat lydėjo ir ne taip jau malonūs šešėliai. Spauda ir kai kurie visuomenės veikėjai nuolat pastebėdavo ne tik išlaidų dydį, bet ir tai, kad milžiniški pinigai – virš 500 milijonų litų – leidžiami neatsakingai, neskaidriai. Netrūko kritikos rengėjams, ministerijoms, kartais buvo reikalaujama net kai kurių “galvų” kritimo. Į šią kritiką kartais įsijungdavo ir Valstybės kontrolė.

Kaip praneša www.lrt.lt, dabar Valstybės kontrolė paskelbė šių dviejų švenčių finansinę ataskaitą, kuri gan solidžiai pateisina ankstesnių kritikų nepasitenkinimą. Valstybės kontrolė Tūkstantmečio ir VEKS programose pasigedo ir strategijos, ir atskaitomybės. Valstybės kontrolė Giedrė Švedienė atkreipia dėmesį, kad „neefektyviai koordinuojama kultūros įstaigų veikla, stokojama kontrolės, atskaitomybės ir viešumo, o tai trukdo sklandžiai ir kryptingai siekti kultūros politikos tikslų, sudaro sąlygas neracionaliam ir neteisėtam lėšų naudojimui“.

Audito ataskaitoje nurodoma, kad nebuvo nustatyta visų Lietuvos tūkstantmečio programą vykdančių institucijų veikla ir atskaitomybė, nenumatyta dešimčių programos vykdytojų valdymo mechanizmas. Teigiama, kad Vyriausybei nebuvo pateikta išsami ataskaita apie programos

įgyvendinimą, panaudotas lėšas ir finansavimo šaltinius. Valstybės kontrolė skelbia, kad iš viso šiai programai buvo skirta daugiau kaip 515 mln. Lt, tačiau iš 24 programos priemonių buvo įgyvendintos tik septynios. Valstybės kontrolė atkreipia dėmesį ir į programą „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“. Pastaroji esą buvo rengiama „neturint aiškos strategijos, o jos administravimas, įgyvendinimas ir finansavimas buvo vykdomi neracionaliai“. Lėšos programai vykdyti buvo „panaudotos neekonomiškai, nerezultatyviai ir pažeidžiant teisės aktus“, – rašoma išplatintame Valstybės kontrolės pranešime spaudai.

Kaip pavyzdys pateikiamas faktas, kad Kultūros ministerija 900,000 Lt skyrė projektams, kurie neatitiko numatytų tikslų ir techninės užduoties, 161,000 Lt skyrė nenurodant skiriamų pinigų paskirties, o 400,000 Lt – pagal nekonkrečią samatą. „Projektų vykdytojai Kultūros ministerijai iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos nepateikė dokumentų, pateisinančių 9,6 milijonų litų faktines išlaidas“, – pabrėžia Valstybės kontrolė.

Valstybiniai auditoriai taip pat pateikė ilgą sąrašą klaidų ir pažeidimų, kurie padaryti rekonstruojant Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro scenos įrangą. Apie šiuos nustatytus pažeidimus Valstybės kontrolė informavo Generalinę prokuratūrą. Vyriausybei ir Kultūros ministerijai pateiktose rekomendacijose Valstybės kontrolė pasiūlė konkrečius kultūros projektų finansavimo sugriežtinimo būdus.

◆ Gegužės 3 d. pelenai iš veikiančio Islandijos ugnikalnio vėl pasiekė Škotijos ir Airijos erdvę ir keletui dienų sustabdė skrydžius.

* Gegužės 5 d. riaušės Graikijoje pareikalavo

žmonių aukų. Gaisre žuvo trys banko tarnautojai, dvi moterys ir vienas vyriškis.

Padegti dar keli valdiški pastatai. Gegužės 6 d. Graikijos parlamentas mažą balsų daugumą priėmė Pasaulio Banko reikalaujamus ekonomikos suvaržymo įstatymus. Min. pirmininkas George Papandreou pašalino iš savo vadovaujamos partijos tris parlamentarų, balsavusių su opozicija prieš šiuos įstatymus.

◆ Gegužės 5 d. Somalijos piratai pagrobė 106,000 tonų tanklaivį „Maskvos universitetas“, plaukusį su naftos kroviniu iš Persų įlankos į Kiniją 800 km į rytus nuo Somalijos krantų. Rusų jūreiviai užsidarė saugioje laivo dalyje, į kurią piratai nepajėgė įsilausti.

◆ Gegužės 6 d. rusų specialios pajėgos iš naikintuvo „Maršal Šapošnikov“ atsiėmė pagrobtą tanklaivį, išlaisvino 23 rusų jūreivius ir suėmė piratus.

◆ Gegužės 6 d. Tailando min. pirmininkas Abhisit Vejjajiva paskelbė, kad jis paleis parlamentą rugsėjo mėnesį ir praves Thaksin šalininkų reikalaujamus pirma laikius rinkimus lapkričio 14 d. Thaksin šalininkai vis dar laiko užmę Bangkoko miesto centrą ir reikalauja daugiau detalių apie būsimus rinkimus, prieš išsiskirstydami. Iki šiol riaušėse Tailande žuvo 27 žmonės, keli šimtai sužeistų.

◆ Gegužės 6 dieną Didžiosios Britani-

jos parlamento rinkimuose konservatorių partija, vadovaujama David Cameron laimėjo 307 vietas (reikia 324 vietų, kad partija galėtų viena valdyti). Jie tariasi su Nick Clegg vadovaujama liberalų demokratų partija, laimėjusia 57 vietas, dėl koalicinės vyriausybės sudarymo. Dabartinio min. pirmininko Gordon Brown vadovaujama darbo partija, laimėjusi 258 vietas, dar turi vilčių pasilikti valdžioje, jei liberalų demokratų partija pasirinktų darbiečius savo partneriais.

◆ Gegužės 7 dieną rusų prekinis laivas „Postojna“ pasiekė degalų, maisto ir vandens pritrūkusį Šri Lankos žvejų laivą 230 km į šiaurę nuo Cocos salų. Laive 72 tamilai bandė rasti prieglobstį Australijoje.

Gegužės 3 dieną penki tamilai plaukė ieškoti pagalbos bendrakeleiviams, pasikliaudami tik gelbėjimosi liemenėmis ir automobilių kameromis. Jų ieškojęs Australijos „Orion“ lėktuvas jūroje rado liemenes ir kameras, bet be žmonių. Likę 59 tamilai pasiekė Cocos salas.

◆ Qatar emiro šeimos bendrovė nupirko garsiąją Harrods krautuvę Londone iš Mohamed al Fayed.

Spėjama, kad už krautuvę ji sumokėjo pusantro bilijono svarų (du su puse bilijono dolerių). Egipto kilmės Mohamed al Fayed išgarsėjo, kai jo sūnus Dodi 1997 m. žuvo Paryžiuje autokatastrofoje drauge su princese Diana.

◆ Gegužės 7 dieną nepasisekė BP bendrovės bandymas sustabdyti naftos išsiliejimą Meksikos įlankoje, panaudojant 12 metrų aukščio 125 tonas sveriančią gelžbetonio dėžę. Į jūrą kiekvieną dieną liejasi 760.000 litrų naftos. Visa laimė, kad ši nafta yra gana skysta, ir kol kas oro sąlygos buvo palankios kovojantiems su jos išsiveržimu.

Lietuvos įvykių apžvalga

Atkelta iš 1 psl.

įsipareigojimų. „Tačiau dėl krizės nukentėję žmonės turi gauti laikiną apsaugą“, sakė K. Daukšys.

Atrodo, jog Seimas norėdamas patenkinti bankus ir skolininkus ekonomikos sunkmečiu, turės gerokai padirbėti.

Rusija ir Baltarusija prieš lietuvišką jėgainę

Premjeras Andrius Kubilius įsitikinęs, kad planai statyti naujas atominės elektrinės Lietuvos kaimynystėje – Baltarusijos ir Rusijos Kaliningrado srityje – nuteikia Lietuvos visuomenę priešišškai ir Visagine planuojamos naujos atominės jėgainės atžvilgiu. Premjeras pripažįsta, kad siekiai statyti atominės elektrinės kaimyninėse šalyse kelia susirūpinimą Lietuvos valdžiai, tačiau teigia nesą tikras, kad elektrinių statybos kaimyninėse valstybėse bus pradėtos. Jei jos ten būtų statomos, matytume ir didelių ekologinių iššūkių.

„Kai aš matau, kad pradedama organizuoti piketus ne tik reiškiant susirūpinimą dėl elektrinės Baltarusijoje ar Rusijoje, bet ir protestuojant prieš elektrinės statybą Visagine, man atrodo, kad to ir buvo siekiama“, sakė A. Kubilius.

Minint Černobylio tragedijos 24-ąsias metines, Lietuvos žalieji protestavo prieš planuojamas naujas atominės elektrines ir Lietuvos rytuose esančiame Visagine, ir kaimyninėse Rusijos Kaliningrado srityje bei Baltarusijoje.

Reikia griežtinti antikorupcinius įstatymus ir tobulinti teismų darbą

Balandžio 30 d. Lietuvos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė pirmą kartą susitiko su Teisingumo ministru ir Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetu. Teisėkūros procese dalyvaujantys skirtingų valdžių atstovai ieškojo bendrų ir itin reikalingų skubių sprendimų sprendžiant žmonių problemas, kurios juos pasitinka ieškant teisingumo.

Prezidentė paragino Teisingumo ministrą bei Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto narius ypatingą dėmesį skirti kovai su korupcija. Pasak Prezidentės, būtina nepasiduoti bandymams trukdyti ar vilkinti antikorupcinių teisės aktų priėmimą ir dėti visas pastangas, kad šie prioritetinė reikšmę turintys projektai, kuriuose sprendžiamos baudžiamojo proceso senačių problemos, politinių partijų finansavimo klausimai, valstybės tarnautojų ir pareigūnų atsakomybės griežtinimas ir veiksmų kontrolė, didinamas valdžios institucijų veiklos skaidrumas ir viešumas teisėkūros procese, būtų priimti kaip galima greičiau. Ji taip pat pabrėžė, jog būtina griežtinti bausmes už nusikaltimus, susijusius su korupcija ir kontrabanda. Bausmės už tokius nusikaltimus turi būti realios, o ne popierinės. Teismų darbo tobulinimas yra vienas iš skubiausių uždavinių.

Teismų darbo tobulinimas, Prezidentės teigimu, yra vienas iš skubiausių uždavinių. Turi būti kuo skubiau pašalintos bet kokios kliūtys teismo posėdžių garso įrašų darymui kiekvienoje byloje, nes tai suteiks teismų darbui daugiau viešumos, drausmės teisėjams, privers teismus atsižvelgti į žmogų bei išklausti jo problemas. Rengiant apžvalgą naudotas Lietuvos spauda, ELTA, BNS ir „Bernardinai“.

Minėjimo Vilniuje metu – priešprieša

Antrojo pasaulinio karo pabaigą Vakarų Europa pamini gegužės 8-ąją, o Rusija – gegužės 9-ąją. Taip nutiko dėl to, kad vokiečių kariuomenės atstovai kapituliacijos aktą pasirašė dukart – pirmąkart pasiduodami Vakarų sąjungininkams (amerikiečiams, britams ir prancūzams), antrąkart – sovietams.

Leidimo surengti eitynes, kuriomis būtų paminėta gegužės 9-oji, Vilniaus miesto savivaldybės prašė Lietuvos rusų sąjunga. Iš pradžių prašyta leidimo žygiuoti sostinės Gedimino prospektu, bet kadangi šioje vietoje vyksta Europos dienos renginiai, buvo nutarta žygiuoti nuo Katedros aikštės iki Mindaugo tilto.

Dar prieš pajudėdami nuo Katedros aikštės veteranai ir kiti vyresnio amžiaus žmonės Katedros aikštėje rusiškai skaitė eiles, prisiminė savo patirtį karo metu. Vis tik didžiąją eitynių dalyvių dalį sudarė jauni rusakaliai Vilniaus gyventojai.

Gegužės 9-osios renginys sulaukė ir priešininkų dėmesio. Netoli Arkikatedros stovėjo trys tamsiai apsirengę jaunuoliai, kurie savo nepritarimą eitynėms demonstravo plakatais: „Katynės žudynės 1940 m. pavasaris. 22 tūkst.“, „Holodomoras 1932-1933 m. 10 mln.“, „1941-1953 m. ištremta 135 tūkst. žmonių, 32 tūkst. vaikų“.

Priešingoje gatvės pusėje prie Lietuvos sąjūdžio būstinės vorele buvo išsirikiavę kiti protestuotojai: dalis jų vilkėjo partizanų, taip pat tarpukario

Lietuvos karininkų uniformas, veidus buvo išsidažę raudonais kraują vaizduoti turinčiais dažais.

Eitynių dalyviams su orkestru pajudėjus nuo Katedros aikštės, prie Lietuvos sąjūdžio būstinės stovintis jaunimas ėmė skanduoti „Lietuva“, dainavo dainas, kuriomis priešus ketinama „vaišinti mirtimi“, o tarpusavyje eitynių dalyvius vadino „bolševikais“, bet aštresnių žodžių išvengta.

Nepritarimą gegužės 9-osios eitynėms Vilniuje yra išreiškusi Užsienio reikalų ministerija. Kad eitynės šią dieną nereikalingos, svarstė ir Seimo Pirmininkė Irena Degutienė, kurios nuomone, žuvusių karius užtenka pagerbti ir Antakalnio kapinėse. Dauguma Lietuvos politikų ir istorikų laikosi požiūrio, kad kairiųjų veiksmų pabaiga Europoje Lietuvai reiškė antrąją Sovietų Sąjungos okupaciją, todėl nė viena šių datų mūsų šalyje nėra šventė.

Remiantis Lietuvos teisės aktais, Antrojo pasaulinio karo aukos pagerbiamos gegužės 8-ąją, ir ši data laikoma atmintina diena. Gegužės 8-ąją Antrojo pasaulinio karo aukas pagerbė ir Prezidentė Dalia Grybauskaitė, o gegužės 9-tą šalies vadovė su vizitu lankosi Airijos sostinėje Dublino, nors Baltijos šalių kolegės šią dieną mini Antrojo pasaulinio karo baigtį Maskvoje.

(Pagal Lietuvos spaudą)

Parama lituanistikos centrams užsienyje

Kaip praneša BNS, pasirašytos pirmosios sutartys 2010-aisiais remti lituanistikos ar baltistikos centrus užsienyje. Centrams užsienyje ir jų partneriams Lietuvoje šiemet skiriama 203,000 litų iš valstybės biudžeto.

Projektus vertino švietimo ir mokslo ministro įsakymu sudaryta ekspertų komisija.

Pinigai skirti Jogailaičių universiteto Tarptautinių ir politinių studijų fakultetui Krokuvoje (Lenkija), Varmijos-Mazūrijos Universitetui Olštynėje (Lenkija), Tartu Universitetui Kalbų centrui (Estija), Glasgow Universiteto Centrinės ir Rytų Europos Studijų katedrai (Škotija/JK),

PLB Lituanistikos katedrai Illinois Universitete Čikagoje (JAV), Frankfurto Goethe Universiteto Lyginamosios Kalbotyros Institutui (Vokietija), Varšuvos Universiteto Polonistikos fakulteto Baltistikos skyriui (Lenkija), Maskvos valstybinio M.V.Lomonosovo universiteto Filologijos fakulteto Baltistikos centrui (Rusija), Gardino J.Kupalos valstybiniam universitetui (Baltarusija).

Lėšos bus skirtos lietuvių kalbos ar baltistikos dėstytojų siuntimui į užsienio centrus, centruose dirbančių lietuvių kalbos dėstytojų kvalifikacijos tobulinimui, aprūpinimui metodine literatūra ir vadovėliais.

„Gatvės muzikos diena“

Pirmąjį gegužės savaitgalį, per ketvirtą kartą vykusią „Gatvės muzikos dieną“, į Vilniaus gatves, skverelius, kiemus, aikštes suplūdo tūkstančiai muzikantų ir gyvo garso mėgėjų, o renginyje dalyvavusių vilniečių neišgąsdino net lietus.

Šeštadienį vien sostinės Senamiesčio gatvėse koncertavo daugiau nei 800 profesionalių muzikantų ir mėgėjų. Tarp dalyvių buvo ir Lietuvai gerai žinomų veidų – „4 Fun“ su Julija Ritčik, atlikėjas

Onsa ar kone daugiausiai dėmesio sulaukusi grupė „Scamp“ su Erica Jennings priešakyje.

Įvairiais muzikos instrumentais apsiginklavę renginio dalyviai atliko labai skirtingą muziką – nuo elektroninės, roko iki džiaz ar klasikos improvizacijų. Šis atlikėjo Andriaus Mamontovo jau ketvirtą kartą organizuojamas renginys vyko ne tik Vilniuje, bet ir kituose 43 Lietuvos miestuose ir miesteliuose.

Norvegija nusikaltėlius siųs atgal

(www.lietuviams.com) Norvegija mėgina atsikratyti nusikaltėlių iš Lietuvos, kurie užsienio šalies kalėjimais naudojami tarsi sanatorijomis. Šiuo metu piliečiai iš Rytų Europos ir Baltijos šalių užima beveik pusšimtį vietų Oslo ir kitų miestų kalėjimuose, kurie, pabrėžiama, yra patogesni nei laukiantys namuose. Ir kaip pavyzdį pateikia Lietuvos dienraščio straipsnį apie padėtį kalėjimuose Lietuvoje. O būtent iš čia atvyksta daugiausia nusikaltėlių.

Norvegijos vyriausybė parengė naują tvarką, pagal kurią bus pagreitinta kalinių išsiuntimo kalėti į tėvynę tvarka. Taip esą norima ne tik atlaisvinti vietas kalė-

jimuose Norvegijoje, kuriais nusikaltėliai naudojasi tarsi sanatorijomis. Rumunijos pilietis laiškė namiškiams iš Norvegijos kalėjimo pasakoja, kokios geros sąlygos – karštas maistas du kartus per dieną, dušas, televizija ir kiti patogumai.

„Kalinių išsiuntimas ne tik atlaisvintų kalėjimus Norvegijoje, bet ir padidintų sąlygas nusikaltėliams reabilituoti savo šalyje. Nes Norvegijoje jie dažniausiai nusikalsta vėl“, – sako Norvegijos Teisingumo ministras Knut Storberget.

Norvegijos teisingumo ministro Knut Storberget teigimu, jau parengti susitarimai dėl kalinių perdavimo, kuriuos, norvegai tikisi, ir Lietuva pasirašys.

Skautiškos žinios iš Melbourne „Džiugo“ tunto

s Birutė Prašmutaitė

Melbourne „Džiugo“ tuntui vadovauja tuntininkė vs Danutė Lynikienė su adjutantu sk vyčiu Vytautu Krivickiu. Lietuvių skautų veikla yra labai svarbus įrankis lietuviybės puoselėjimui Australijoje. Per skautavimą jaunimas ne tik stovyklauja gryname ore gamtoje, bet ir sužino apie savo kilmę, susipažįsta su kitu lietuvių kilmės jaunimu, lavinasi protu ir kūnu pratybose bei užsiėmimuose, sportuoja, dainuoja ir išmoka vadovauti bei bendrauti su įvairaus amžiaus skautais.

Be skautiškos stovyklos, „Džiugo“ tuntas metų bėgyje turi ir kitų užsiėmimų.

1. Skautų globėjo šv. Kazimiero Šventė

Skautai per šv. Mišias prie vėliavų. Iš kairės: vyr. sesė Jessica Rutkauskaitė ir jūros budžiai dr. Andrius Pranckūnas ir Darius Pranckūnas, vyr. sesė Ginta Statkutė.

Kovo 14 dieną įvyko vienas iš tokių bendravimų – būtent Kaziuko Mugė ir metinė šv. Kazimiero tunto sueiga. Šventė prasidėjo skautams dalyvaujant lietuvių šv. Mišiose šv. Marijos Jūros Žvaigždės bažnyčioje. Kaip įprasta, šv. Mišių metu skautai stovėjo sargyboje prie Lietuvos ir „Džiugo“ tunto vėliavų, o ps Zita Prašmutaitė pravedė lietuviškų giesmių giedojimą ir skautai atliko šv. Mišių skaitymus bei tikinčiųjų maldas. Šiais metais skaitymus atliko vs Dana Lynikienė ir ps Dona Gaylard. Psalmę giedojo vs Rasa Statkuvienė. Tikinčiųjų maldas skaitė prit. skautas Linas Bražionis iš Geelongo, vyr. sesės Jessica Rutkauskaitė ir Ginta Statkutė bei skautininkai Rimas Skeivys ir

Birutė Prašmutaitė. Aukas nešė vs Tomas Dunzila iš Canberros (Brolijos vadas, neseniai atvykęs iš JAV) ir vilkiukas Lukas Balnionis. Dėkojame kun. Algiui Šimkui už šv. Mišių atnašavimą. Jis taip pat mišių metu priminė apie ką tik praėjusias 20-ąsias metines nuo Nepriklausomybės atkūrimo ir Kovo 11-tąją.

Po šv. Mišių skautai nuvyko į Melbourne Lietuvių Namus, kur vyko Kaziuko Mugė. Kas sudarė tradicinę Kaziuko Mugę „Džiugo“ tunte? Pirmiausia, tik atvėrus duris į Lietuvių Namus, priangyje veikė kepsnių staliukai su lašinuotukais, spurgomis, žagarėliais, baronkomis bei kitais skanėstais.

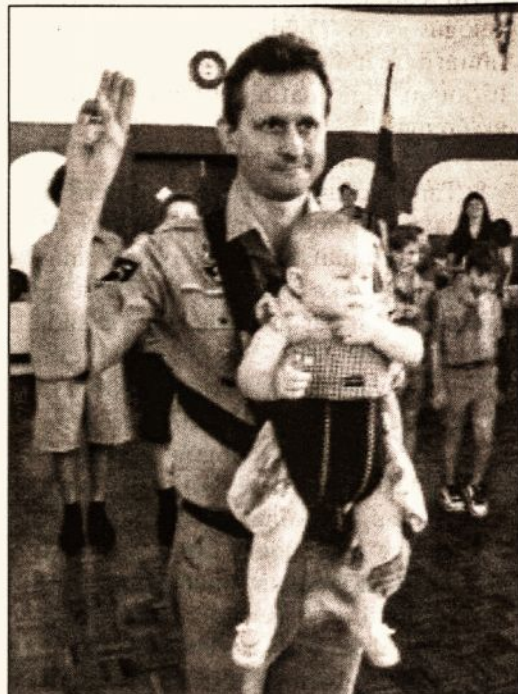
Nuotraukoje – vs Tomas Dunzila, stebint tėvui Viktorui, naujam skautui Tomui Brokui užriša mazgelį.

Viską tvarkė sesė Marija Igaunienė. Jubiliejinėje salėje vyko didžiulė daiktinė loterija. Šiais metais mūsų skautų rėmėjai paaukojo virš 200 fantų. Loteriją tvarkė vyr. sesė Audra Šimkutė, kuriai padėjo kitos vyresnės sesės ir skautininkės. Visas loterijos pelnas paskirtas naujų palapinių įsigijimui. Kol vyko šie užsiėmimai skautai gavo karštus pietus. Kas gali būti geriau negu „karšti šuniukai (hot dogs)“? Dešreles ir gėrimus paruošė skautai vyčiai, o ps Ona Prašmutienė su padėjėjais pravedė vaikams žaidimus. Stiklainį, pilną saldinių, laimėjo vyr. sesė Jessica Rutkauskaitė.

Priešpaskutinė Kaziuko Mugės dalis buvo metinė šv. Kazimiero sueiga. Sueigos metu skautų įžodžius davė Tomas Brokas ir Paulius Skridulis. Gražus paprotys, kai tėvai prisijungia užrišant savo vaiko šlipse gero darbo mazgelį. Visas tuntas pasveikino naujus geltonšlipsis sušukdami tris kart „Sveiks, valio!“ Buvo pasveikinti ir tie, kurie šventė gimtadienius: tuntininkė vs Dana Lynikienė, geelongiškiečiai Miranda Tigani, Linas Bražionis ir Aistė Rukšėnaitė – mūsų jauniausia skautukė sueigoje, skautininkė Teresės ir Jono Rukšėnų pirmagimė duktė, kuri neužilgo švęs pirmą savo gimtadienį.

Sueigos metu vs Rasa Statkuvienė, Australijos Rajono Sesių vadė, papasakojo skautams ir žiūrovams apie Kovo 11-tosios įvykius ir jos reikšmę mums. Brolis Vytautas Krivickas pranešė apie artėjančią Egzilų ESGAV skautų stovyklą kovo 19-21 dienomis.

Sueigoje dalyvavo Australijos Rajono

s Jonas Rukšėnas duoda raportą tuntininkei kartu su dukryte Aiste.

Brolijos vadas vs Narcizas Ramanauskas. Šiais metais sueigą pradžiugino LSS Brolijos vado vs Tomo Dundzilos dalyvavimas. Brolis Tomas neseniai atvyko iš JAV pagyventi ir padirbėti keletą metų Canberroje. Savo viešnagės metu brolis Tomas žada dalyvauti mūsų Australijos lietuvių skautiškoje veikloje ir bandys aplankyti skautų tuntus dalyvaujant ypatingose šventėse, sueigose bei stovyklose. Sveikiname brolį Tomą ir dėkojame už ne pirmą susitikimą. Sueigoje taip pat dalyvavo brolio Tomo žmona Mya.

Paskutinė Kaziuko Mugės dalis buvo laužas, kurį pravedė jūrų budys dr. Andrius Pranckūnas su gitara. Vaikai susėdo ratu

Nukelta į 6 psl.

Daugiau drąsos

Viktoras Baltutis

Su pagarba prisimenu „Mūsų Pastogės“ redaktorių ir poetą a.a. Vincą Kazoką. Jo redaguojamas mūsų bendruomenės savaitraštis turėjo savo „veidą“ ir bendradarbių būrį. Dažnai pasikalbėdavome (tuomet dirbau valdiškoje tarnyboje ir telefonu galėjau naudotis be jokių suvaržymų) apie Australijos lietuvių spaudą ir veiklą. Amžinos atminties Vincas visuomet man primindavo, kad kiekvienas rašantis į spaudą ar kalbantis eterio bangomis, privalo turėti drąsos, t.y. žurnalistinės drąsos. Žiniasklaidoje vaikščiojimas ant „pirštų galų“, bijant ką nors užgauti ar paliesti – nepriimtinas, nes tai tik pataikūniškas glostymas. Todėl dažnai tenka išgirsti, kad štai tas ir anas nebijo paliesti „žaidžų“, kurios ēda organizacijos ar draugijos kūną ir reikalingos operacijos. Vincas gavęs vieną ar kitą straipsnėlį, paskaitęs padiskutudavo su parašiusiuoju ir jam patardavo, o kartais ir „apgindavo“ nuo leidėjų, kurie lyg tie di-nozaurai sergi laikraščio nekaltybę.

Kartą jis pasakojo, kad gautą straipsnį leidėjai nenorėjo spausdinti. Vincas tada pasiūlė demokratiškai spręsti, t.y. balsuo-

ti. Kadangi leidėjus dažniausiai atstovaudavo tik vienas asmuo, su pirmenybe (t.y. lemiamu balsu) ir redaktorių, leidėjas šyp- telėjo ir sutiko. Vincas jam paaiškino, kad rezultatas yra vienas prieš du. Kaip tai? – nustebo leidėjų atstovas. – O gi labai paprasta: straipsnio autorius ir redaktorių – du, o paties tikrai vienas balsas. Žinoma, visa tai gražūs pokštai, bet žurnalistikoje drąsa yra sėkmės akstinas. Žinoma, nereikia pamiršti žurnalistinės etikos ir atsakomybės, kurią prisiima redaktoriai ir rašantys.

Skaitytojai laikraščius dažnai skaito labai paviršutiniškai, neįsigilindami į skaitomo straipsnio turinį. Ne vienas pa- žvelgęs į straipsnio autoriaus pavardę, nebaigia jo skaityti.

Iš Vinco pasakotų prisiminimų vienas labai įstrigo ir iki šios dienos išliko ryškiai gyvas. Kartą gavęs labai abejoti- nos vertės straipsnį, pilną panegirikų ir keliančių į padanges vieną jubiliatą, su didžiule jo nuotrauka, kuris visiškai mūsų bendruomenės veikla nesidomėjo ir jokių lietuviškų laikraščių neskaitė ir jų nerėmė, padėjo jį į „šoną“. Parašiusysis nedavė jam ramybės vis užklauskamas, kada straipsnis pasirodys? Pagaliau nesulaukęs atsakymo, atvyko į redakciją, net iš kitos vals- tijos, ir įteikęs septynių žvaigždžių butelį, su gana rūšiu veidu paklausė, kodėl ne- spausdinamas parašytas straipsnis apie jo draugą, kuris atšventė 50 metų amžiaus jubiliejų? Vincas aiškinosi ir bandė įro- dyti, kad straipsnis ... – na, kaip čia

pasakius, neatitinka bendruomeninei nuotakai ir ... – pagaliau neapsikentęs parodė paskutinius kelis savaitraščio numerius. – Taigi, žiūrėk! Kur aš galėjau tavo straipsnį įdėti? Nėra vietos. Pilnas prirašytas. Atvykęs peržiūrėjo kelis nu- merius, pavartęs juos nurimo, supratęs, kad tikrai redaktorių tiesą sako.

Dažnai lietuviško renginio vadovai iš anksto užsako žurnalistus ar šiaip geban- čius rašyti į mūsų žiniasklaidą, kad apra- šytų renginį. Jam įteikiamas nemokamas bilietas pirmoje eilėje, pakviečiamas į po renginio ruošiamą pasivaššinimą ir, ži- noma, laukiama straipsnio, kuriame tarp nuotraukų, kuriose puikuojasi programos atlikėjai ir kiti dalyviai, būtų išgarbintas renginys, o ypač jo ruošėjai. Nuo tokių užsakymų yra nukentėjęs ne vienas rašan- tysis. Dažnai renginio vadovas įvykusiose po renginio vaišėse labai kuklinasi: tai ne jo sritis, jis tik iš bėdos, tik gelbėdamas padėti, sutiko renginį ruošti, norėdamas padėti ... ir dar daug kitokių savęs „men- kinimo“ žodžių paberia. Jei visą jo „kuk-

lumą“ išdėstysi spaudoje, gausi pylos už šmeižtą, už nesupratimą ir nemokėškumą ir dar daug už ką, nors pacitavai jo pa- ties pasakytus kalboje žodžius. Taigi, jei kas paprašys rašyti apie mūsų kultūrinį renginį ar bendruomeninį įvykį, negailėk panegirikų ir visi bus laimingi. Tik nedrėsk (čia ir kalbama apie žurnalistą drąsą) pareikšti kritišką, kad ir teisingą pastabėlę. Būsi pasmerktas, bet tavo straipsniais skaitytojai domės ir jų lauks, kaip atgai- vos po daugybės „limonadų“ perpiltų liaupsinimų, kurie nieko nepasako, jokios konstruktyvios minties neįneša į mūsų vis labiau blankstantį bendruomeninį gyve- nimą. Žurnalistai ir rašantieji, neturintieji drąsos „lenda“ po slapyvardžiais ir tai parodo jų drąsos stoką.

Visi žinome, kad mūsų veiklai reikia kokio nors „pastūmėjimo“, kad ji vėl at- sigautų, vėl riedėtų, vėl sudomintų ben- druomenės narius ar bent bandančius jai priklausyti.

Taigi, daugiau drąsos...

Emigracija – nukraujavimas ar išsigelbėjimas?

Viktorija Navickaitė, Vilnius

Lietuvą krečia didžiausia emigracijos banga – kalbama, kad lietuviai emigruoja ištisais kaimais. Kas tai – praeikimas ar gelbėjimosi ratas finansinėje duobėje atsidūrusiai Lietuvai? Atsakymus gali pakuždėti istorija.

Dabartiniai emigrantai, paklausti, kodėl palieka Lietuvą, vienu balsu tvirtina – nusibodo vergauti už minimalų atlyginimą, norime geresnio gyvenimo sau ir vaikams, paremsime tėvus. Panašiai tvirtino ir pirmieji išeiviai, prieš daugybę metų išvykę iš Lietuvos ieškoti sotesnio gyvenimo. Gausi išeivija daugybę metų siuntė finansinę paramą gimtinėje likusiems artimiesiems. Tačiau ne vien turtais žmogus gyvas – būdami užsienyje emigrantai darė ir didžiulę įtaką Lietuvos kultūriniam, diplomatiniam bei politiniam gyvenimui.

Sotesnio gyvenimo

„Emigracijos istorija verta domėtis ne tik kaip savaime įdomiu politiniu-socialiniu reiškiniu, bet ir dėl to, kad emigrantai daro įtaką toms šalims, kuriose jie apsigyvena, ir pačiai tėvynei, jei į ją kada nors sugrįžta“, – rašo Vitalija Kasperavičiūtė knygoje „Lietuvos Respublikos emigracijos politika 1920–1940 m.“

Nors yra keletas emigracijos rūšių – ekonominė, priverstinė, kolonijinė repatriacija ir apgyvendinimas, taip pat etninė arba lytinė migracija – Lietuvoje visais laikais populiariausia buvo ekonominė emigracija. Lietuvoje yra skiriamos keturios emigracijos bangos:

- XIX a. pabaigos – XX a. pradžios ekonominė emigracija (tuo metu išvykusieji iš Lietuvos vadinami „grynoriais“);
- 1920–1940 m. tarpukario banga;
- Politiniai pabėgėliai, pasitraukę iš Lietuvos Antrojo pasaulinio karo pabaigoje (vadinamieji „dipukai“);
- Šiuolaikinė emigracija.

Tačiau, pasak dr. Daivos Dapkutės, Lietuvos gyventojų emigracijos ištakų galima ieškoti jau XIII–XIV a., kai Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teritorija buvo nusitęsusi iki pat Juodosios jūros. Nors šie išeiviai nepriskiriami atskirai emigracijos bangai, niekas nesuskaičiavo, kiek aukštuomenės atstovų ir kariuomenės narių tuomet iširpo slavų tautų gaujoje.

Pirmasis emigrantas

Vienu pirmųjų lietuvių emigrantų vadinamas Karolis Aleksandras Kursius (Cursius), iš Lietuvos patraukęs į Ameriką ir 1659 m. New York'e įkūręs pirmąją lotynišką mokyklą.

Dr. D. Dapkutė rašo, kad emigracijai palankios sąlygos atsirado po Lietuvos ir Lenkijos padalijimų. Tiesa, ta emigracija nebuvo masinė ir labiausiai palietė turtingą ir privileijuotą bajorijos sluoksnį.

Po 1831 m. ir 1863 m. sukilimų, taip pat prasidėjus caro valdžios represijoms, nemaža dalis buvusių lietuvių-lenkų kovotojų ir sukilimų dalyvių buvo priversti trauktis Vakarus. Vieni jų išvyko į Prancūziją, kai kurie pasiekė JAV.

Po 1868 m. prasidėjo masinė lietuvių valstiečių emigracija, kurią sąlygojo prasta ekonominė situacija šalyje. Tačiau įtakos turėjo ir politiniai įvykiai carinės Rusijos imperijoje – prie politinės emigracijos bangos galima priskirti ir vyrų, vengusių karinės prievolės Rusijoje, išvykimą.

Darbo jėgos perteklius ir silpnas pramonės vystymasis XIX a. pabaigoje skatino gyventojus vykti į stipresnius pramoninius miestus ir regionus, pirmiausia į Latviją ir Rusijos gubernijas.

Skaičiai

1897 m. įvairiose Rusijos imperijos gubernijose gyveno apie 300,000 emigrantų iš Lietuvos, o iki 1914 m. į Rusiją išvyko dar apie 74,000 lietuvių.

Nuo XIX a. pabaigos iki Pirmojo pasaulinio karo lietuviai masiškai ėmė plūsti į Didžiąją Britaniją, Rusiją ir JAV. Nors dauguma išvyko skatinami ekonominių priežasčių, dalį išeivių iš tėvynės vijo ir ideologiniai bei politiniai motyvai.

Pirmojo pasaulinio karo išvakarėse į JAV 1912 m. emigravo daugiau nei 14,000, 1913 m. – daugiau nei 24,000, o 1914 m. dar apie 21,000 lietuvių. Kadangi Rusijos imperijoje emigracija oficialiai buvo draudžiama, daugelis Lietuvos gyventojų tais laikais emigruodavo nelegaliai.

Pasak tyrinėtojų, nuo 1880 m. iki 1914 m. į JAV išvykusių lietuvių skaičius gali svyruoti nuo 300 iki 600,000. Manoma, kad į Angliją ir Kanadą tuo laikotarpiu išvyko maždaug po 4,000 lietuvių, į Škotiją – apie 8,000. Iki Pietų Amerikos tais laikais nusigavo vos keli lietuviai.

Tuo laikotarpiu iš Lietuvos išvažiavo daugiausia neturtingi, menko išsilavinimo arba apskritai neraštingi kaimo žmonės, kurie atvykę į JAV neretai prisistatydavo lenkais arba rusais.

Pasak dr. D. Dapkutės, JAV išeiviai iš Lietuvos pirmiausia įsikūrė aplink anglies kasyklas Pensilvanijoje, susitelkę siuvimo fabrikuose Naujojoje Anglijoje (Baltimorėje, Bostone) arba Čikagos skerdyklose.

Didžioji dalis XX a. pradžios ekonominių emigrantų nelaikė savęs emigrantais: jie traukdavo į JAV planuodami užsidirbti pinigų, kad grįžę įsikurtų Lietuvoje, nusipirktų žemės. Daliai jų iš tiesų pavyko per kelerius metus susitaupyti pinigų ir grįžti namo – statistškai į Lietuvą grįžo apie 20 % lietuvių emigrantų.

Svetur – didesni patriotai

Įdomu tai, kad lietuvių tautinė savimone emigracijoje formavosi daug greičiau, nei to meto Lietuvoje. Pvz., pirmas lietuviškas laikraštis „Gazeta lietuviška“ JAV pasirodė 1879 m. Tuo tarpu Jono Basanavičiaus „Aušra“ – tik 1883 m. Pirmas lietuviškas spektaklis, A. Turskio komedija „Be sumnenės“, JAV suvaidinta 1889 m., o „Amerika partyje“ Lietuvoje parodyta tik po dešimties metų – 1899-aisiais.

1887 m. JAV buvo įkurtas pirmasis lietuvių pučiamųjų instrumentų orkestras, taip pat kūrėsi įvairios kultūrinės, paraipinės draugijos.

Tyrinėtojai spėja, kad tai galėjo lemti daug veiksnių – susipažinę su amerikiečių socialine ir politine sistema, supratę, ką reiškia laisvė (laisva religija, spauda, mokykla, ko nebuvo Lietuvoje) lietuviai emigracijoje ėmė save suvokti kaip atskirą grupę ir pradėjo kovoti už savo interesus. O bet koks antilietuviškas rusų valdžios veiksmas Lietuvoje tik dar labiau stiprino išeivių nacionalinius jausmus ir sentimentus.

Prasigyrę užsienyje lietuviai ne tik puoselėjo savo verslus, pirkė namus ir žemes. Pajutę geresnio gyvenimo skonį tautiečiai siekė ir peno dvasiai: būrėsi į bendruomenes, statė bažnyčias, steigė mokyklas, leido lietuvišką spaudą, kūrė draugijas. Ilgainiui įsitvirtinę svetimose šalyse jie pradėjo daryti nemažą kultūrinę, ekonominę ir politinę įtaką Lietuvos gyvenimui.

Kaip rašo dr. D. Dapkutė tinklalapyje iseivijosinstitutas.lt JAV buvo antrasis pagal dydį lietuviškų knygų leidimo centras po Rytų Prūsijos, o spaudos draudimo metais JAV išleistą literatūrą knygnešiai slapta platino Lietuvoje.

Tęsinys kitame MP nr.

Vytauto Didžiojo Universitetas – lietuvių išeivijos centras

(www.DELFI.lt) Vytauto Didžiojo universitetas (VDU) nuo šiol globos lietuvių išeivijos studentus, vasaromis atvykstančius į Lietuvą atlikti profesinės praktikos. Tokį susitarimą pasirašė VDU ir JAV lietuvių bendruomenės atstovai – VDU rektorius prof. Zigmas Lydeka ir JAV Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Maciūnas.

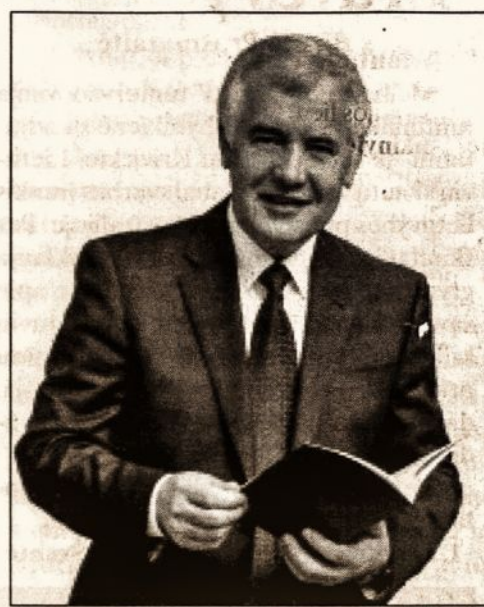
„Ši sutartis mums labai reikšminga, nes tai – kur kas didesnio projekto, kurį pavadinsime Pasaulio lietuvių akademija, dalis. Simboliška, kad universitetas, kuris prieš du dešimtmečius buvo atkurtas bendromis Lietuvos ir išeivijos mokslininkų pastangomis, šiandien siekia vėl atsigręžti į savo ištakas ir vykdyti tautos vienybės misiją, padėti išeivijos lietuviams užmegzti arba atnaujinti ryšius su Lietuva“, – sakė VDU rektorius prof. Z. Lydeka.

Lietuvių išeivijos studentų stažuotė (LISS) programa vykdoma jau nuo 2005 metų. Kiekvieną vasarą pagal šią programą lietuvių išeivijos studentai atvykdavo į Lietuvą stažuotis įvairiose valstybinėse įstaigose, ligoninėse, meno kolektyvuose ir nevyriausybinėse organizacijose.

„VDU indėlis šią programą turėtų dar labiau parturtinti: savo lėšomis universitetas skirs atsakingus VDU dėstytojus – praktikos vadovus, kurie sudarys individualią stažuotės programą kiekvienam universiteto kuruojam studentui, taip pat nemokamai apgyvendins universiteto bendrabutyje, suteiks galimybę lankyti lietuvių kalbos pamokas“, – sakė rektorius Z. Lydeka.

Stazuotei pasibaigus, už sėkmingai atliktą praktiką VDU globotiems šios programos studentams bus įteikti VDU sertifikatai, liudijantys apie sėkmingai baigtą profesinę stažuotę ir įskaityti akademinis kreditus. Šie kreditai bus atitinkamai įvertinti studentui vasaros grįžus į JAV ar Kanados universitetus. 2010 metais stažuotė Lietuvoje atlikti ketina 58 išeivijos lietuvių studentai, šiemet jiems bus organizuota ir plati Lietuvos pažintinė programa.

„Stazuotė programa skirta vienyti mūsų išsibarsčiusią tautą, nors trumpam sugrąžinant išeivijos jaunimą į lietuvišką visuomenę, suteikiant jiems progą susipažinti su savo srities profesionalais iš Lietuvos. Praktikos metu užsimezga ilgalaikis profesinis bendradarbiavimas, o grįžę į namus studentai tarsi tampa

VDU rektorius prof. Zigmas Lydeka.

Lietuvos „ambasadoriais“, nes savo bendraamžių tarpe skleidžia pozityvias žinias apie Lietuvą“, – apie šių stažuotė naudą pasakojo JAV Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkė Birutė Bublienė.

VDU indėlis vienyjant pasaulio lietuvių neapsiribos vien veikla kuriojant studentų stažuotes, nes ši iniciatyva – tai didesnio socialinio projekto, pavadinto Pasaulio lietuvių akademija, dalis.

Pasaulio lietuvių akademijos tikslas – burti lietuvių diasporą, skatinti išeivijos ir Lietuvos mokslininkų bei studentų bendradarbiavimą akademinuose projektuose, pritraukti besidominčius Lietuva ir jos kultūra.

Šis projektas vienija daug veiklų: visus metus organizuojamus kursus, mainų programas, stažuotes, nuotolinio mokymosi galimybes. Kartu tai – ir idėjinis darinys, atviras įvairių klubų, asociacijų, bendruomenių iniciatyvoms.

Įvairios veiklos, palaikant ryšius su lietuvių išeivija, Vytauto Didžiojo universitete vykdomos jau ne vienerius metus: 11 metų iš eilės čia organizuojami lietuvių kalbos vasaros kursai, 10 metų veikia VDU Išeivijos studijų centras, kuriame kaupiamas ir tiriamas lietuvių išeivijos organizacijų ir atskirų asmenų kultūrinis, politinis bei mokslinis palikimas. Universitete neseniai pradėta vykdyti Migracijos politikos ir lietuvių diasporos studijų magistrantūros programa, studentams suteikianti išsamių žinių apie migracijos procesus, lietuvių išeivijos kultūrinį ir intelektualinį paveldą. □

Ar reikia išeiviams „LTV World“?

(www.lrt.lt) Dėl lėšų stygiaus Lietuvos radijo ir televizijos (LRT) taryba pritarė užsienio žiūrovams skirtą kanalą „LTV World“ uždarymui. Dabar pačių pasaulio lietuvių klausama, ar emigrantams reikalingas toks kanalas.

Kol emigrantai sprendžia, Seimas svarstys rezoliuciją, kurioje Seimas raginamas didinti LRT finansavimą ir išsaugoti išeiviams skirtą programą. Galutinį sprendimą dėl lėšų skyrimo ir ar liks „LTV World“ priims Seimas.

Pustrečių metų Europoje ir Šiaurės Amerikoje rodomas trečiasis Lietuvos televizijos kanalas „LTV World“. Išskirtinai išeiviams skirta programa rodoma Seimo sprendimu. Šiai transliuoti kasmet reikia iki 2 mln. litų, kurie skiriami signalams iš dviejų palydovų perduoti, o programos kūrimui neskiriamas nė litas, nes „LTV World“ programa – kartojamą laidos iš Lietuvos televizijos programos. Tačiau tų 2 milijonų nėra.

„Aš sakčiau, kad programos iš Lietuvos visuomet yra malonios ir mes visuomet

mielai priimtume. Bet klausimas, ar Lietuvai tai yra galima šiandien, ir nenorim padaryti sprendimą jus apskundinti. Tad mes surinksime duomenis iš bendruomenių, ir valdyba padarys sprendimą“, – sakė PLB pirmininkė Regina Narušienė.

Pasaulio lietuviai pripažįsta „LTV World“ svarbą. Kanalas ypač žiūrimas priekario emigrantų kartos. Bet jas žiūri ir naujieji išvykėliai. „Mums reikalingos kultūrinės laidos, mums reikalingos muzikinės temos, nes tai paveldas lietuvių, kurio mes negalime išgirsti taip lengvai kaip čia, mums reikalingos laidos vaikams“, – tvirtino Portugalijos LB narė Rūta Avulytė-Moreira. LRT pasiekia laiška iš viso pasaulio kuriuose prašoma neuždaryti „LTV World“.

„Televizija yra brangus, bet pats pigiausias būdas lietuvių bei skleisti, lietuvių kalbai išsaugoti emigrantų tarpe. Su tokiomis intencijomis įkurtas ir nemanau, kad krizės mastas toks, kad reikėtų uždaryti, jį galima išsaugoti“, – mano Nac. radijo ir televizijos gen. direktorius Audrius Siaurusevičius.

Erdvės galia

Jolanta Sereikaitė, Lietuva

Australijos lietuvė Lidija Šimkutė poezijos rinkinyje „Mintis ir uola“, beje, parašytame dviem kalbomis – lietuvių ir anglų, tęsia savo pasirinktą minties koncentracijos tradiciją. Skaitydama eilėraščius pastebėjau, kad poetė apsiriboja sancaupa besikartojančių daiktavardžių, tokių kaip „šešėlis“, „vėjas“, „debesis“, „mintis“, „jūra“, „kau-lai“, „veidrodis“. Tačiau tai ne tik žodžiai, bet ir poetinės pasaulėžiūros kodai, simboliai, tvirti pirmąpradžia archajiniai skie-menys, iš kurių sukuriamą poezijos visata. Žodžiai kaip akmenys. Tie žodžiai yra dau-giaprasmiai, jie turi daugybę sluoksnių. Tai galėtų būti prilyginta ir siekiui sukurti tobulą poetinę kalbą, tinkančią visoms bū-senoms įvardyti, tarsi primenančią 64 kinų heksagramas, kurių kombinacijos atspindi visas įmanomas būties variacijas.

Kodėl taip? Vienas atsakymas būtų – išėvės situacija, studijos anglų kalbos ter-pėje, tos kalbos funkcionavimas visuome-niniame gyvenime, paliekant lietuvių kal-bai labai asmenišką bendravimo lauką ir taip iš paveldėtos kalbos ištraukiant eks-traktą, jos grynuolius kaip kokius magiškus amuletus, kurie galėtų apsaugoti asmenybę

nuo niveliacijos. Taip pat suvokiant gimtąją kalbą – šiuo atveju egzistuojančią kaip unikalią išimtį kosmopolitiniame anglų kalbos vakuume, kaip šventą, pakylėtą, sak-ralią. Vakarų Europoje tokia kalba buvo lotynų, o daugiakalbėje Indijos valstybėje – sudievinata sanskrito kalba. Kai esi kitoks, tampa mažuma, tavo kalba įgyja didesnę vertę, kaip ir retas brangakmenis. Todėl L. Šimkutės poezijai būdingas švytėjimas ir briaunų kietumas, bet joje atrasime ir šilko švelnumo vizijų.

Akivaizdžiai matoma, kad šiai poetei didelę įtaką darė Rytų estetika, haiku tra-dicijos, doasizmo, zenbudizmo poetiniai slėpiniai, kuriems būdingas minties ir žo-džio grynumas, o meditacija dažnai atsi-veria netikėtomis įžvalgomis. Jos pasirinkta poetinė estetika išlieka beveik tokia pati, kokia buvo ir ankstesniuose rinkiniuose, tačiau monotonija visuomet liudija sakra-lumą, o pasikartojimai būdingi ritualams, liaudies dainų tradicijai: nors jokiū būdu L. Šimkutės poezijos nepavadinčiau liau-diška, joje yra kažkoks teksto įgalinimas, artimas giedojimui, išsakymui, užkerėji-mui, šamaniškam aktui.

Net šio rinkinio pavadinimas „Mintis ir uola“ suteikia intriguojančią interpre-taciją galimybę. Sulyginamos dvi skartin-gos stichijos: mintis, kuri tarsi sklendžia

Lietuvių Rašytojų namuose Vilniuje. Iš kairės: literatūrologai dr. Regimantas Tamošaitis, poetė Lidija Šimkutė ir dr. Donata Mitaitė.

ore, yra nemateriali, ir uola – žemės elemen-tas, kietas, nekintančios formos pavidalas. Visai L. Šimkutės poezijai būdinga pirma-pradžių stichijų jausena, kuri kiekvieną kartą sukelia vis kitą potyrį, išleidžia mus tarsi į paralelinę erdvę. Poezijoje, rodos, išnyksta laikas, o erdvė virsta abstrakčiu nepasiekiamu toliu. Todėl, pasak poetės, „erdvė žodžiui suteikia garsą“, išplečia jį iki begalybės, paverčia tasiu. Erdvė tampa pui-kią akustiką turinčia sale, kurioje skamba žodžiai, regimi tarsi baltame lape juodu teptuku užrašyti hieroglifai. Išties šiame rinkinyje, kaip ir ankstesniuose, svarbus nutylėjimas, užuominos, paslaptis, taip pat neįmanomumas viską išsakyti. O erdvės suvokimas Lidijos poezijoje neatsiejamas nuo rytietiškos tuštumos principo ir būtent toji tuštuma yra ne mažiau svarbi nei žodžių krūvis. Juk tuštuma – galios centras, iš kurio gimsta begalinės prasmų struktūros.

L. Šimkutės poezija yra vidinių pajautų, subjektyvių išgyvenimų, įsiliejančių ar atei-nančių iš archetipinio lauko, atspindys. Jos poetinis kalbėjimas intymus, asmeniškias, vykstantis belaikėje erdvėje, kurioje susikerta įvairios kultūros. C. G. Jungo terminais kalbant – kolektyvinės pasąmo-nės terpėje. Todėl, kaip ir pati poetė ne sykį minėjo, ją domino bendri, skirtingas kul-tūras jungiantys simboliai, jos kuriamai poetinei visumai būdingas daugiakultūriš-kumas. Tai vis dėlto pasaulio piliečio poe-zija – tačiau amžinai ieškančio savo tik-rosios tėvynės, nesusitapatinančio su vienu žemynu ir viena patirtimi. Todėl galbūt mes, nepratę prie tam tikro peizažo, eg-zotiškų tolius, Australijai būdingą aplin-ką klaidingai galime palaikyti per daug abstrakčiais ir sąlyginiais sapnų peizažais (nors tokios galimybės neatmetu). Austr-alijos peizažo galia būdinga ir Lidijos poe-zijai, galbūt iš čia kyla jos poetinei vaiz-duotei būdingas įtaigus, ryškus vaizdas.

Nors poetės kūrybos savybė yra nuo kasdienybės atitolęs poetinis kalbėjimas, tarsi žvelgimas į viską arba iš subtilių vi-dinių pajautų, arba iš kosminių tolių, išo-rinės tikrovės ženklų ji visai neatsisako. Tarkim, eilėraštyje apie Vilnių kalbama labai aiškiai įvardijant detales: „*apleis-tų pastatų / šešėliai dengia / akmenuotą grindinį / liūdesiu // langai žiūri į / svyrančius girtuok-lius / tykančias kates / iš šiukšlių užkaborių*“. Tačiau ir šis eilėraštis nėra išimtis iš ben-dros taisyklės, nors iš pirmo žvilgsnio atro-do šiek tiek kitoks, realistiškesnis. Galima teigti, kad pamatome ar atsimeiname tik tuos dalykus, kurie mus tuo metu kažkaip asmeniškai sukrečia ar sujaudina. Beje, svetimio, atgrasaus sąmonei miesto pavidalų galima rasti ir kituose L. Šimkutės eilėraš-čiuose. Miestas yra klaidus labirintas, pilnas pavojų ir siaubo. Todėl ir L. Šimkutės poe-zijoje žmonių ir minčių sancaupa tebūtų įsibrovėliai, svetimybės ir nieko bendro

neturėtų su švytinčia erdvės vienviete, su buvimo gamtoje harmonijos pojūčiu. Mies-tas čia tarsi koks vampyras, išsiurbiantis iš mūsų privačią erdvę, mūsų gyvybei būtiną kraują, nors jis keris, vilioja, bet jo vilionės savo esme yra demoniškos:

LAIPTINĖS/TAMSOJE

blausioje/NYC/gatvėje

pasigirdo/balsas

ar/nori/užsiriškinti/kanapių

kad susuktų tau galvą

L. Šimkutės poezijos savybė – ne kas-dieniško dalykų fiksavimas, o amžinių bū-ties kategorijų, galinčių atsiskleisti ir per detales, ir per egzotišką kaktuso žiedą, labai konkrečius vaizdinius, apmąstymas. Ir tas išorinis lengvumas yra apgaulingas, nes jis išties susideda iš gana gilių asmeninės patirties ir akimirkos samplaikos, kuri, kaip ir stengiantis įminti zenbudistini koaną, nėra lengvai įveikiama. Antras da-lykas, kaip jau minėjau, tam tikruose poe-zijos taškuose mes tarsi atsiremiamie į amžinybę, į nekintamus dalykus, į platoniš-kąsias idėjas, kurios yra amžinos ir tobulos, palyginti su daiktais – idėjų šešėliais. Todėl ir šešėlis čia vis išdriekta kaip priminimas tos netobulos dabarties būsenos, kuri nuo-lat kinta. Šiuos svarstymus gerai pailius-truotų šis eilėraštis:

Mintis

tapo/šešėliu

negalėdama/prasiskverbti

sulaužė/visus/įstatymus

užtrenkė visas duris

Norėčiau sugrįžti prie poezijos ir Rytų estetikos sankirtų. Tradicinėje haiku poezijoje eilėraštis tarsi baigiasi aiškia ir netikėta įžvalga, atsivėrimu nušvitimui, o šioje poezijoje šių nušvitimo ženklų aptin-kame ne kiekviename eilėraštyje. Dauguma eilių tarsi baigiasi „atvira“ įvairioms gali-mybėms scena, įsiliejančia į erdvę, arba atvirkščiai – paskutinės eilutės svoris netikėtai išstipsta. Eilėraščiai atrodo tarsi neužbaigti, nors jiems iš pirmo žvilgsnio būdinga aiški struktūra, bet tas neuždėtas paskutinis štrichas padaro juos labai tra-pius. Beje, akcentas tarsi paliekamas eilė-raščio pradžioje, juo daugeliu atvejų tampa eilėraščio pavadinimas, kuris ir pavirsta pirmąja eilute. Tuo tvirtu kirčiu, iš kurio vyniojasi visas turinys ir vėliau užgęsta ar susilieja su popieriaus lauku. Kita vertus, galbūt tai padeda daugeliui jos eilėraščių virsti atvirais skausmingais klausimais ar būsenomis, į kuriuos ir negali būti jokio tiesmuko atsakymo. Štai toks atviros pabaigos pavyzdys: „*Pagalvojau / apie mėlynas gėl-tes / dengiančias pasaulį // išbėgusi laukan / skinu levandas*“. Kita eilėraščių grupė turi aiškesnę pabaigą: „*Mėnuliui / pakilus // al-suosiu / tavo danguje*“. Vis dėlto L. Šimkutės poezijai labiau būdingas neužbaigtumas,

Nukelta į 7 psl.

Australijos lietuvių grafiko Vaclovo Rato - Rataiskio 100 metų jubiliejus

Pasaulyje žinomo Australijos lietuvių grafiko Vaclovo Rato – Rataiskio 100 metų jubiliejus šįmet yra pažymimas su retrospektyvinėmis parodomis trijose svarbio-se Lietuvos meno gale-rijose, bendradarbiaujant su Australijos Nacionaline Meno Gale-rija Canberroje ir su Australijos Lietuvių Fondo parama.

Rato darbų paroda atsidarys Naciona-liname M. K. Čiurlionio dailės muziejuje Kaune gegužės 7 dieną ir tęsis iki birželio 13 dienos. Po to paroda persikels į Vytauto Ka-zimiero Jonyno galeriją Druskininkuose, kur veiks nuo birželio 17 dienos iki liepos 4 dienos. Galiausiai pa-roda bus atidaryta Lietuvos dailės mu-ziejaus Radvilų rūmuose, Vilniuje. Paroda

Vaclovas Ratas - Rataiskis su dukra Ramona Sydnėje (1964).

veiks liepos 9 – rugpjūčio 29 dienomis.

Vaclovas Ratas gimė 1910 metais Lietuvoje. 1935 metais baigė Kauno Me-no Mokyklą ir jau prieš išvykstant iš Lietuvos 1944 metais buvo žinomas kaip žymus menininkas – grafikas. Į Australiją atvyko 1949 metais. Pirmiausia į Perth'ą, vėliau – 1954 metais – persikėlė į Sydnė-jų, kur jis mirė 1973 metais.

Vaclovas Ratas buvo grafikos meno pionierius ir pagrindinis iniciatorius pirmos Australijos grafikos meno parodos David Jones galerijoje, Sydnėje, kuri įvyko 1960 metais. Tai buvo pirma tokia paroda Australijoje. Tos parodos sėkmė paskatino Sydnėjaus Grafikų Draugijos (Sydney Printmakers Society) įsikūrimą 1961 metais. Vaclovas Ratas buvo vienas iš šios Grafikų Draugijos steigėjų ir pagrindinių narių.

Vaclovo Rato darbus galime pamatyti Australijos Nacionalinėje Meno Gale-rijoje Canberroje, pagrindinėse Austr-alijos valstijų meno galerijose, Lietuvos Dailės muziejuje, M.K. Čiurlionio dailės muziejuje, kitose Lietuvos meno gale-ri-jose ir tarptautinėse kolekcijose. □

Vaclovas Ratas – Rataiskis (1910–1973) – džiaugsmo dailininkas

RETROSPEKTYVINĖ 100 METŲ JUBILIEJAUS PARODA

2010 gegužės 7 – birželio 13 / 2010 birželio 17 – rugpjūčio 4 / 2010 rugpjūčio 17 – rugsėjo 4

Lietuvos dailės muziejus, M. K. Čiurlionio dailės muziejus, M. K. Čiurlionio dailės muziejus, M. K. Čiurlionio dailės muziejus

Vaclovo Rato jubiliejui skirtas plakatas.

Kviečia stovyklauti Lietuvoje

Stovykla „Lietuvos Atgaja“ kviečia visus užsienio lietuvius praleisti šeiminingą vasarą kartu su Lietuvoje gyvenančiais bendraamžiais, prisiminti lietuvių kalbą ir naujai, kūrybiškai atrasti senolių papročius bei tradicijas.

Kas yra Atgaja?

Stovykla gyvuoja nuo 1993 metų ir turi sukaupusi didelę patirtį. „Lietuvos atgaja“ pirmiausia buvo skirta užsienio lietuvių vaikams. Stovykloje puoselėjamas tautiškumas, lietuviška aplinka tobulina kalbinius įgūdžius, stovyklautojai įgyja kultūrinio bendradarbiavimo patirties. Kaip pažymi patys stovyklautojai bei lituanistinių mokyklų mokytojai, „Lietuvos Atgaja“ ypatingai vertinga savo kultūrine programa.

Ką mes čia veikiamo?

Atgaja – tai kūrybinė, meninė, teatrinė stovykla, kurioje vaikai skatinami naujai atrasti ir suprasti lietuviškus papročius, tradicijas, liaudies meną ir istoriją. Jauna, iniciatyvi vadovų komanda stengiasi sukurti intensyvią, visus vaikus įtraukiančią ir padedančią atsiskleisti programą.

Kiekviena diena turi savo temą, kurią bandoma pateikti įdomiais žaidimais, bendrais vaidinimais, netradiciniais dailės ar liaudies muzikos užsiėmimais. Vaikai kartu su vadovais sudaro didelę šeimą, kuri skatina ugdyti vaiko kūrybinę saviraišką, bendravimą ir bendradarbiavimą – tikrąsias vertybes, reikalingas formuojantis savarankiškai ir laisvai asmenybei.

Kas dirba su vaikais?

Vadovais dirba akademinis jaunimas. Kiekvienos pamainos vadovų komanda – kūrybinga ir išradinga, atsakinga ir rūpestinga. Tėveliai gali būti ramūs dėl vaikų saugumo. Vieno vadovo atsakomybėje – 6-7 vaikai. Vadovai kartu su vaikais gyvena, žaidžia, ruošiasi pasirodymams ir juose dalyvauja.

Kaip mes gyvename?

„Atgajos“ stovykloje vaikų grupės vadinamos šeimomis – šeimynomis. Vaikų amžius labai įvairus – nuo 10 iki 17 m. Šeimynoje gyvena vaikai iš skirtingų vietovių, kad stovyklautojo pažinčių ir interesų ratas taptų kuo platesnis bei įvairesnis. Vieną šeimą sudaro apie 20 stovyklautojų. Vienoje pamainoje būna 4-5 stovyklautojų šeimos. Gyvendami kartu, stovyklautojai ypatingai susidraugauja, o visi bendroje veikloje, stovyklos bendruomenę suvokia kaip didelę šeimą. Drauge su vaikais vienoje šeimoje (net viename kambaryje) gyvena po vieną vadovą. Vieno vadovo atsakomybėje – 6-7 vaikai. Tai leidžia sudaryti saugią aplinką.

Mes esame įsikūrę dvejose vietose – Dzūkijoje, Lazdijų rajone, Smarliūnų kaime, netoli Veisiejų miestelio ir Zelvės stovyklavietėje, netoli Vievio.

Abiejose stovyklavietėse – geros gyvenimo sąlygos. Stovyklautojai gyvena kambariuose atskirai mergaitės ir berniukai, mišriai pagal amžių, pagal lietuvių k. mokėjimą, mišriai pagal gyvenamą vietą.

Kaip patekti į stovyklą?

Šiomet rengiama 10 skirtingų pamainų, turinčių savas temas, pagal kurias kuriamos dienos programos. Stovykla įsikūrusi 2 stovyklavietėse. Siūlome šias pamainas:

Zelvės stovyklavietėje, įsikūrusioje šalia Vievio, apie 50 km nuo Vilniaus:

1. 07 21 – 07 27 Menų
2. 07 29 – 08 04 Magijos verpetai (pamaina skirta 9-12 m. vaikams)
3. 08 06 – 12 Istorinė
4. 08 14- 23 Pasakos ir legendos

Smarliūnų stovyklavietėje, įsikūrusioje Lazdijų rajone šalia Veisiejų, apie 160 km nuo Vilniaus:

1. 06 18 – 27 Teatro
2. 06 29 – 07 08 Magijos verpetai
3. 07 10 – 19 Mitologijos „Nuo dangaus iki požemio“
4. 07 21 - 07 30 Kalendorinių ir šeimų švenčių
5. 08 01 - 08 10 Pasakos ir legendos
6. 08 12 – 08 21 Menų

Į visas pamainas, (išskyrus „Magijos verpetų“ pamainą Zelveje) kviečiami 10 –

17 metų amžiaus vaikai.

Kaip galima tapti stovyklautoju?

Registracija į stovyklą jau prasidėjo. Daugiau informacijos rasite ir užsiregistruoti galite adresu www.latgaja.lt.

Visa informacija dėl registracijos ir kelialapio išėjimo Vilniuje:

tel.: (8-5) 268-58-44, mob.

tel.: (8-685) 20860

el.paštas: info@latgaja.com

Maloniai kviečiame stovyklauti! Padovanokite savo vaikui pasaką!

Stovyklos steigėja Aušra Lasauskaitė

„Laisvės kelias“ ragins nepamiršti vienybės

Šių metų balandžio 28 d. Vilniuje pristatytas žinomo skulptoriaus Tado Gutauskio projektas, skirtas Lietuvos valstybės atkūrimo dvidešimtmečiui. Tai skulptūra „Laisvės kelias“, iškilsianti toje vietoje, kur ejo legendinis Baltijos kelias.

„Projekto idėja gimė matant šiandieninę apatiją, pesimizmą ir susipriešinimą. „Laisvės kelias“ – tai kovos už nepriklausomybę atminimas ir laisvės bei vienybės simbolis ateities kartoms. Tai – raginimas nepamiršti vienybės idėjų, padėjusių Lietuvai prieš dvidešimt metų iškovoti laisvę“ – sako idėjos autorius T. Gutauskas.

Skulptūra (žiūr. nuotr. apačioje) simbolizuoja gyvą žmonių grandinę, daugiau kaip prieš 20 metų sujungusią tris nepriklausomybės siekusias Baltijos valstybes, nusidriekusią 600 kilometrų ir tapusią analogų pasaulyje neturinčią vienybės išraišką.

„Kaip Baltijos kelią prieš 21-erius metus šalies gyventojai kūrė vieningai, taip ir ši skulptūra yra kolektyvinis kūrinys – kiekvienas už simbolinę kainą gali įsigyti specialią plytą, iš kurių bus sumūryta skulptūra. Kiekvienoje plytoje, kurios bus trijų Lietuvos vėliavos spalvų, bus išpaustas ja įsigijusio žmogaus vardas ir pavardė“

– sako T. Gutauskas.

Pritarus Vilniaus miesto plėtros departamentui, skulptūra iškils Konstitucijos prospekto ir Geležinio vilko gatvių sankirtoje palei transporto žiedą. Projektas „Laisvės kelias“ 2010 metų sausio 20 d. Vyriausybės nutarimu yra įtrauktas į Lietuvos valstybės atkūrimo paminėjimo remtinų renginių planą, projektui patronažą suteikė Lietuvos Nacionalinė UNESCO komisija.

„Laisvės kelią“ planuojama atidengti šių metų rugpjūčio 23 dieną minint Baltijos kelio 21-ąsias metines.

Apie autorių:

Tadas GUTAUSKAS gimė 1970 m. Vilniuje. Baigė M.K. Čiurlionio menų gimnaziją, Vilniaus Dailės akademiją. Studijavo Salzburgo Vasaros Akademijoje Austrijoje, Karališkojoje vaizduojamojo meno akademijoje Stockholme (Švedija), Islandijos meno ir amatų koledže Reikjavike. Sukūręs daugybę skulptūrų Lietuvoje ir užsienyje. Žinomiausi darbai Lietuvoje – pasaulio lietuvių vienybės simbolis – skulptūra „Vienybės medis“ sostinės Vingio parke, skulptūra „Lietuvos krepšiniui“ prie „Siemens“ arenos Vilniuje.

Vytautas Karazija „Laiškai draugams“

Vertė Alena Karazijienė

Naujakurys Balyje

Tęsinys iš „M.P.“ nr. 17.

Pinigai, pinigai, pinigai

Pagyvenus čia kurį laiką savaime išsivysto santykiai su vietiniais gyventojais. Susidaro paviršutiniškos draugystės, dažniau sustojama šnektelti ir nepamatai, kaip žmonės ima kalbėti apie kasdieninio gyvenimo pokyčius. Balyje tos kalbos dažniausiai yra padėjavimai apie pinigus, ar, tiksliau sakant, apie jų trūkumą. Labiau susilaikantieji pradeda kalbėti apie sunkumą sudaryti sekančio mėnesio nuomos pinigus arba apmokėti ligoninės sąskaitas, arba iškilusią problemą surasti sekančią motociklo išsimokėjimo sumą, arba mokestį už mokslą... arba bet ką. Jie žiūri į tave kažko tikėdamiesi. Drąsesnieji, kukliai paplepėję tirdami tavo užuojautos laipsnį, tiesiog pasako: „Ar gali man padėti?“

Klausimas „Ar gali man padėti?“ paprasčiausiai verčiamas į „Ar gali man duoti 250,000 rupijų?“ Ne paskolinti, duoti. Paprastai tai būna kaip tik tokia suma – tiek pinigų matyt gali išspręsti visas problemas, kurios tuo metu yra apnikusios prašytoją.

Mane, nors stengiuosi to neparodyti, tokie prašymai labai erzina. Ne dėl pinigų kiekio, kuris man nėra labai reikšmingas, bet, kad manęs to paprašė, tarytum aš būčiau kokia blogai kalbanti gyvoji ATM (automatinė kasos mašina). Jeigu aš kartais kam padėdau, tai todėl, kad aš taip noriu, o ne todėl, kad manęs prašo.

Taigi aš pradėdau galvoti apie socialines sąlygas, kurios verčia žmones prašyti pinigų. Taip, aš žinau, kad vidutinė alga

čia yra labai žema. Aš žinau, kad mūsų vakarietiški papročiai dažnai pasireiškia švaistymusi pinigais, kurie vietinių akyse yra nepadoriai dideli, ir mėgavimusi brangiais žaislais nuo i-telefonų (I-Phones) iki visokių importuotų įrankių.

Tačiau koks didelis yra turto skirtumas, aš pamačiau tik tada, kai pradėjau klausinėti ir atlikau aritmetiką. Aš apskaičiavau, kad mėnesinis vakariečių atlyginimas yra apie 42 kartus didesnis negu vietinių gyventojų. Buto nuoma būtų apie 48 kartus didesnė. Mūsų santaupos ir investavimai yra 840 kartų didesni negu vietinių žmonių. Ateivis, kuris nusipirko vilą, turbūt užmokėjo 37 kartus tiek, kiek vietinis už savo butą – be to, ateivis tikriausiai turi kitus namus savo krašte. Net ir pinigų suma smulkioms išlaidoms vakariečio piniginiame dažniausiai yra 40 kartų didesnė negu balniečių. Bet net viską apskaičiavus, turto santykis man dar nebuvo visai aiškus.

Kad galėčiau geriau suprasti padėtį, aš sukūriau įsivaizduojamus Bali ateivius, kuriuos pavadinau *Kaya Luar Biasa* (nepaprasti turtuoliai), kurie yra tiek kartų turtingesni už mane, kiek aš esu turtingesnis už vietinius gyventojus. Jie atvyksta iš kažkokio nesuprantamai pavadinto krašto nežinia kur, jie atrodo kitaip, ir jų indonezų kalbos supratimas yra minimalus – bet jie atrodo draugiški, truputį juokingi ir geros nuotaikos. Jie mielai kalbasi su mumis, eiliniaisi ateiviais, bet nežiūrindami savo didžiulių turtų, jie vistiek atkakliai derasi su mumis, vakariečiais, dėl kiekvieno patarnavimo.

Paskutiniaisiais mėnesiais aš su tokiais turtuoliu susipažinau, ir man tiesiog sunku suvokti, kad jo metinės pajamos yra apie 2.5 milijonų dolerių. Išvertus tai sudaro 1,764,000,000 rupijų, arba \$210,000

per mėnesį. Vyruti, jis yra turtingas. Jis gyvena nuostabioj viloj, už kurią moka beveik 807,000,000 rupijų per mėnesį. Tai yra \$96,000 mėnesiui!

Aš taip pat sužinojau, kad jis turi įvairių investicijų už \$84 milijonus... Dievuliau, taigi jis vien palūkanų gauna \$52,000 per mėnesį! Dabar jis nutarė nusipirkti čia vilą už \$12 milijonų ir sekančią savaitę eis jos pasižiūrėti. Ir jis prasitarė, kad jo namas tėvynėje yra vertas \$18 milijonų. Savo pinigus smulkiomis išlaidomis jis nešiojasi didelėje vyriškoje rankinėje, nes į paprastą piniginę jie netilptų. Aš mačiau kaip jis atidarė tą rankinę ir galui prisiekti, kad ten buvo mažiausiai 80,000,000 rupijų, bet jis visai nesijaudina, kad kas nors krautuvių gali tai pamatyti. Jis švaistosi pinigais, lyg jie jam nieko nereikštų.

Prieš susitinkant tą *Kaya Luar Biasa* aš savo gyvenimu buvau visai patenkintas. Na, galbūt man sunkoka užmokėti už vaikų mokslą tarptautinėje mokykloje ir galbūt norėčiau surasti gerus slaugos namus mano seniems tėvams, kuriuos palikau, yra ir viena operacija,

kurią man reiktų pasidaryti ir... tikrai norėčiau naujo automobilio. Aš pagalvoju, kad galbūt man reiktų pasikalbėti su tuo žmogumi – juk man tik reikia 15 milijonų rupijų, kad mane vėl pastatytų ant kojų. Bent jau šiam mėnesiui. Tad per mūsų kasdieninius pokalbius aš padariau kai kurias užuominas – suprantate, tikėdamasis, kad jis galbūt man ką nors pasiūlys, bet jis plepėjo toliau nekreipdamas dėmesio. Tada aš tiesiog paklausiau: „Ar tu gali man padėti?“

Jis truputį susierzino, bet tuojau tą susierzinimą paslėpė ir pasakė man, kad jis mane labai užjaučia, bet kad aš turiu suprasti, kad laikai dabar sunkūs ir kad jis ne bankas.

Aš tiesiog nesuprantu. Žmogus yra toks turtingas, kokį net įsivaizduoti sunku, tačiau mane jis atstūmė nedavęs nė kiauro skatiko. Ir lyg dar to nebūtų užtekę, grįžtant namo kažkoks vietinis valkata, drybsantis ant šaligatvio, manęs paprašė 5,000 rupijų, kad galėtų nusipirkti ryžių ar ko nors. Neįtikėtina! Ir žinokite – aš gi nesu automatinė kasos mašina...

(Bus daugiau)

Erdvės galia

Atkelta iš 5 psl.

galbūt tai padeda jos poetiniam kalbėjimui išgauti begalybės pojūtį, būties tęstinumą, nuojautą, kad kažkas įvyks, o to įvykio mes, kaip skaitytojai, negalime prognozuoti, nes poezijos pasaulis – didžiulė paslaptis ir ten, kur viskas pernelyg aišku, kur atsakoma į visus klausimus, poezijos nebelieka.

Nereikėtų užmiršti dar vienos L. Šimkutės poezijos savybės – muzikalumo. Tačiau tai minimalistinė muzika, besinaudojanti vos keliais akordais, skirta medituoti, panirti į būseną, kurioje beveik nėra šios dienos ir būties aktualijų. Galbūt tai vyksta intuityviai, juk dažnai poezijos kūrimas nepaklūsta logikos pinklėms ir negali būti vienpusiškai paaiškintas. Šimkutės poezijai, man rodos, būdingi ir tarsi du vienas kitam prieštaraujantys dalykai: meditacija, išiklausymas, tylą ir kartu stiprių emocijų pliūpsnių, žaizdų ar išgyvenimų apnuoginimas kai kuriuose eilėraščiuose. Apie tą gryną, beveik adatos smailio jausmą byloja ir šis eilėraštis:

ZODŽIAI/UŽMIGO

pakibę/erdvėje

skaidrus/oras/negali

suvokti/kraujo/suvilgytos/litanijos

tik/aistra/ar/kančia

nuplėšia/odos/veidrodį

irėdama/amžiną

tylą į akmenį

Tai primena šauksmą tyruose, viską apimančią vienvėdę, egzistencijos laikinumą,

palyginti su milžiniškais kosminiais atstumais. Lyrinis herojus, jei toks yra, – vienišas klajūnas, keliaujantis ir po pasaulį, ir po savo jausmų uolynus. Todėl uola gali būti ir stipraus jausmo simbolis, uola – perdėm žemiška ir kartu nebyli, šalta, nepaslanki. Ji – vienvėdės prieglobstis, skirtas kontempliacijai, juk uolose slėpėsi atsisakyčiai. Uola – simbolis, moteriškumo lygmuo, kuris tradiciškai suvokiamas tik kaip pasyvus, tačiau žodis, mintis, atvirščiai, yra kūrybinės energijos proveržis, iškūnijusi emociją, įgavusi kalbinę išraišką. Tai – jang, vyriškasis pradai, aktyvus, kuriantis, tai veiklos principas. Tačiau nei mintis, nei uola negali egzistuoti viena be kitos.

Netikėtai atradau vieną detalę: mėlynos spalvos įvardijimas eilėse tarsi susieja šio rinkinio autorę su kitais išeiviais, pirmiausia su H. Nagiu, kurio poezijoje spindėjo mėlynas sniegas, taip pat su kitu žymiu poetu A. Nyka-Niliūnu, pavartojusiu mėlynos spalvos įvaizdį kaip ilgesio metaforą eilėraštyje „Mėlynos žolės gatvė“. Šios spalvos buvimas poezijoje, manau, yra grynai simbolinis. Mėlyna – gelmės spalva, reiškianti dvasinę įžvalgą, rimtumą, atsidavimą, ištikimybę, taip pat ir depresiją, tai liūdesio kupinų dainų – bliuzo spalva, kartu tai ne tik spalva, būdvardis, bet ir daiktavardis, atskiras prasmės segmentas.

Vis dėlto skaitydami šią poezijos knygą jaučiame struktūros ir netikėtų minčių šuolių pusiausvyrą. L. Šimkutė kuria stabilią poeziją, kuri nepaiso nei madų, nei besikeičiančių nuostatų. Kita vertus, kontempliuo-

7

Gediminas Sederevičius groja japoniška fleita, poetė Lidija Šimkutė skaito eiles.

dami daiktų ir būsenų skambesį, suvokiame, kad galbūt bent vienoje stichijoje – poezijoje – galime būti visiškai laisvi.

(Sutumpintas tekstas iš „Šiaurės Atėnų“ 2009 m. gruodžio 16 d. Vilnius)

Šiais metais Lidija Šimkutė pakviesta dalyvauti Poezijos Pavasario šventėje (gegužės mėn.) Lietuvoje bei Poezijos Festivalyje (rugsėjo mėn.), Slovėnijoje.

Kompozitorius Vytautas Germanavičius sukūrė muziką soprano balsui pa-

naudodamas penkis eilėraščius iš Lidijos Šimkutės „Tylos erdvių / Spaces of Silence“ rinkinio.

Dainavo solistė Sigutė Trimakaitė - Šv. Jono bažnyčioje (Vilnius Universitete) kitose koncertų salėse ar patalpose bei bažnyčiose, Lietuvoje 2008-9m., ir Poezijos Premijos koncerte, Vilniuje, 2010m. Išleistas kompaktinis diskas – Nežinomos erdvės / Unknown Spaces (Domus Artis), 2009 m. Solistė Joana Gedmintaitė. Svetainė: www.ace.net.au/lidija

Skautiškos žinios iš Melbourne “Džiugo” tunto

Atkelta iš 3 psl.

viduryje salės, o vyresni, sėdėdami kėdėse aplink. Brolis Tomas prisistatė skautukams ir pranešė, kad jis dalyvaus Australijos Rajono Stovykloje Melbourne 2011 m. sausio mėnesį po Australijos Lietuvių Dienų. Po mėgiamiausių dainų rinkinio ir brolio Tomo pravesto šokio “Suk, suk ratelį”, Kaziuko Mugė ir šv. Kazimiero sueiga užsibaigė, kai visi skautai ir žiūrovai, susikabinę rankomis sugiedojo skautišką tradicinę “Ateina naktis”.

“Labanaktis” ir iki kitų metų Kaziuko Mugės.

2. Skautininkų Sueiga

Melbourne Skautininkų Ramovės Sueiga šaukiama šeštadienį, gegužės 8 dieną, 1.30 val p.p. Melbourne Lietuvių Namuose. Sueigos metu bus aptartas skautininkų dalyvavimas skautų ruošiamame Valstybės Dienos minėjime.

3. LR Valstybės Dienos Minėjimas

Mindaugo karūnavimo šventė įvyks Melbourne sekmadienį, liepos 4 dieną.

12 val. vyks šv. Mišios šv. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje. “Džiugo Tuntas” suruoš Valstybės Dienos minėjimą 2 val. p.p. Melbourne Lietuvių Namuose. Programoje numatyta, kad pasirodys “Danos Sesės”, jaunimas iš lituanistinių kursų, tautinių šokių grupė ir skautai.

Visi tautiečiai maloniai kviečiami dalyvauti.

4. Skautų “sleepover” Melbourne Lietuvių Klube

Pagal “Džiugo” tunto tradicinę, du kartus į metus mokyklų atostogų metu jauni skautai su vadovais renkasi Melbourne Lietuvių Namuose ir nakvoja juose vieną naktį. Vakaras pilnas užsiėmimų, o sekančią dieną būna išvyka. Šiais metais skautų “sleepover” įvyks liepos 9-10 d.d. Tėvai pristato skautus į Lietuvių Namus penktadienį, 6 val. vakaro ir juos pasiima šeštadienį, 4 val po pietų. Laukiama atvykstant kuo daugiau vaikų ir jaunimo.

Tai tiek žinių šį kartą iš Melbourne “Džiugo” tunto. Vis Budžiu!

Vytauto Didžiojo universiteto Vasaros kursai

Vytauto Didžiojo universitetas ir Lietuvių išeivijos institutas kviečia už Lietuvos ribų gyvenančius lietuvius nuo 18 metų, į Vytauto Didžiojo universiteto vasaros kursus – Refresh Lithuania, kurie vyks 2010 m. liepos 5 - 16 dienomis Kaune. VDU vasaros kursai – tai visus pasaulyje išsibarsčiusius lietuvius, o ypač jaunimą jungianti idėja, kurios tikslas yra išlaikyti išsisklaidžiusios tautos dalies ryšį su Tėvyne bei supažindinti su šiuolaikine Lietuva.

2010 m. liepą vyksiantys kursai yra skirti studentiško amžiaus lietuvių išeivijos atstovams, norintiems palaikyti glaudesnius ryšius su Lietuva, besidomintiems lietuvių kalba, Lietuvos kultūra ir istorija, šalies socialine, ekonomine bei politine padėtimi. VDU vasaros kursų globėja – Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė Irena Degutienė.

Registruotis į kursus galima elektroniniu paštu, atsiunčiant užpildytą dalyvio anketą. Anketas prašome siųsti iki balandžio 1 dienos. Išsamesnę informaciją apie programą ir registracijos formas rasite internete

<http://www.iseivijosinstitutas.lt/index.php?cid=664>

Kontaktai: Vida Bagdonavičienė, tel.: +370 67 971289.

Ingrida Celeškaitė, tel.: + 370 67 194589.

e-mail: pla@isc.vdu.lt

Lietuvių išeivijos institutas

Padėka

Mano vyrui Petruui Baltučiui mirus, savo ir šeimos vardu dėkojame kunigui Algirdui Šimkui už bažnytinės apeigas.

Dėkojame Ritai Mačiulaitienei, Zitai Prašmutaitei ir visiems Parapijos bei “Dainos Sambūrio” choristams, kurie taip gražiai giedojo per šv. Mišias ir išlydint karstą. Dėkoju visiems vaikams ir giminaiciams, kurie tarė žodį bažnyčioje bei per gedulingus pietus. Dėkojame Irenai Rubienei ir L. S. Prytz šeimai už pristatymą pusbrolio Jurgio Rubo CD su giesme “Anapus saulės”.

Dėkojame Aldonai Butkutei ir Rūtai Švambarytei-Kenny už paruošimą nuostabių gedulingų pietų. Dėkoju visiems, padėjusiems pietų metu ir padėjusiems paruošti salę, ypač marčiai Astrid Baltutis, kuri paruošė a.a. Petro prisiminimui skirtą ekspoziciją. Dėkoju Klubui Valdybai už paslaugas Klube.

Didžiulis dėkui visiems, kurie išreiškė užuojautą žodžiu, atvirutėmis ir gėlėmis. Ypač didelis dėkui už nuostabias gėles D.V. Kaminskų, A. Balnionių, Z.L.R. Muceniekų, I. Rubienės ir L. S. Prytz šeimoms.

Dėkoju visiems, kurie aukoję “Mūsų Pastogei” ir “Tėviškės Aidams”. Nepamiršiu visų, kurie lankė Petrą ligoninėje ir išreiškė tiek daug nuoširdžių žodžių.

Danutė Monika Baltutienė ir šeima

Padėka

Mūsų brangiam a.a. Donatui iškeliavus į amžinybę, dėkomjame giminėms ir draugams atvykusiems iš kitų valstijų, bei visiems dalyvavusiems laidotuvėse.

Nuoširdus AČIŪ už prisiųstas gėles, pareikštas užuojautas žodžiu, raštu, per laikraščius ir dosniems aukotojams įvairioms organizacijoms.

Jūsų draugiškumas ir nuoširdumas neužmirštamai vertinamas, mums teikia stiprybės ir ramina.

Kristina Dundienė ir šeima

A+A Vincui Červinui

mirus Lietuvoje, reiškiu giliausią užuojautą broliui Juozui, brolienei Skirmutei ir sūnėnui dr. Ričardui.

Gražina Grybaitė

Aukos “Mūsų Pastogei”

P. Zubrickas	NSW	\$ 5.00	G. Dryža	NSW	\$ 35.00
A. Jarienė	NSW	\$ 5.00	Anoniminė auka	NSW	\$ 5.00
V. Račiūnas	NSW	\$ 10.00	N. Liutikaitė	NSW	\$ 15.00
A. Savickienė	NSW	\$ 10.00	A. Lozoraitienė	NSW	\$ 15.00
A. Vyšniauskienė	VIC	\$ 15.00	R. Lokienė	NSW	\$ 10.00
B. Sumila	ACT	\$ 15.00	A. Šliogeris	QLD	\$ 35.00
L. Bartaškienė	VIC	\$ 5.00	Nuoširdus ačiū visiems aukotojams.		
Anoniminė auka	VIC	\$ 5.00	“Mūsų Pastogės” Administracija		
A. Arlauskas	NSW	\$ 35.00			

Mūsų Pastogė Nr. 18, 2010.05.12, psl. 7

Bus Excursion (Sydney)

Come along and enjoy a fun-filled day of sight-seeing, barbeque lunch, raffles and other surprises.

Saturday 29th May 2010

\$50 per person includes morning tea and a BBQ lunch.

We will be travelling to Kiama, stopping for morning tea, then on to Minnamurra Rainforest for a barbeque lunch.

Departure: **Sydney Lithuanian Club, 16 - 20 Meredith St., Bankstown, at 8 am.** 2nd pick up: **Laurina Ave., Engadine.**

Return: **Lithuanian Club at approximately 6 pm.**

RSVP **Elė Kains 9791 0186** e-mail: **kains.pell@gmail.com**

money by **Sunday 09/05/2010**

Lucky door prizes, raffles & fun!!!!fun!!!!fun!!!!

Money raised to help support the Lithuanian Club

Arthouse Hotel Sydney
175 Pitt St SYDNEY

INVITATION to an EXHIBITION of Paintings

OPENING NIGHT
MONDAY 10th MAY 6PM-8PM
by Artist **Leeka Gruzdeff**

Exhibition open from 3rd May - 29th May.
Viewing hours Mon-Fri. 11am-9pm Sat. 1pm-late.
No Sunday

Please ring by 7th May 97963573
or email <leekart@optusnet.com.au>

Leekos Gruzdeff meno darbų paroda

veikia Arthouse Hotel, 275 Pitt Street, Sydney (2 doors away from "The Hilton")

Dear friends,

Opening Night - Monday 10th May, 6pm - 8pm.

Paroda veiks iki gegužės 29 d.

ATIDARYTA:

Pirmadieniais - penktadieniais
nuo 11 a.m. iki 9 p.m.

Sekmadieniais - uždaryta.

leekart@optusnet.com.au

aabs

Association for the Advancement of Baltic Studies

Australasian Chapter

2010 CONFERENCE

15th AABS CONFERENCE ANNOUNCEMENT

"The Baltic Region: Past, Current and Future Pathways"

Call for Papers

Please submit Abstract Proposal with Short Presenter Biography to Dr. Andrew Blumbers by 30th June 2010:

EITHER

Via Email: **aabs@y7mail.com** (FOR ELECTRONIC SUBMISSION)

OR

Via Post: **DR. Andrew Blumbers** (FOR POSTAL SUBMISSION)
217 Glen Eira Rd., East St Kilda, VIC 3183, Australia.

CONFERENCE DATE: **Friday 3rd and Saturday 4th of September 2010**

CONFERENCE VENUE: **LITHUANIAN HOUSE, 44 Errol Street, North Melbourne VIC 3051**

LR Užsienio reikalų ministerijos informacija

Lietuvos Užsienio reikalų ministerija kviečia užsienyje gyvenančių lietuvių organizacijas teikti projektus ugdymo ir kultūros srityse, kuriais būtų siekiama įtraukti lietuvių užsienyje į Lietuvos politinį, visuomeninį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą, stiprinti bendruomeniškumą, plėtoti liuanistinį švietimą, puoselėti lietuvišką kultūrą, remti užsienio lietuvių žiniasklaidą. Smulkesnę informaciją galima rasti šioje nuorodoje:

<http://www.urm.lt/index.php?406350485>

Dėmesio "Pasaulio Lietuvio" skaitytojams

Gautas pranešimas iš spaustuovės Punske, kad nesusimokėjusiems prenumeratoros už 2010 metus, "Pasaulio Lietuvio" siuntimas bus nutrauktas. Buvo išsiųsti du paraginiai ir mažai kas atsiliepė.

Jeigu turite kokių problemų, malonėkite pranešti "PL." atstovui Australijoje **Antanui Kramiliui**, tel.: (02) 9727 3131. E-mail: **kramilius@optusnet.com.au**

AL Dienų Ruošos Komitetas Melbourne 2010

Pirmininkė **Rita Mačiulaitienė** tel: 0425 704 890

Iždininkė **Vilia Dukas**

Sekretorė **Danguolė Juška**

Korespondencijos adresas: **20 Boyd Street, ALTONA, Victoria 3018.**

e-mail: **juskagirl@y7mail.com**

www.ald2010.org

Sydnėjaus Lietuvių Klubas

16 - 20 Meredith Street, Bankstown

Tel.: (02) 9708 1414

E-mail: **contactus@lithuanianclub.org.au**

www.lithuanianclub.org.au

Klubo darbo valandos:

Pirmadieniais ir šeštadieniais - Klubas uždarytas

Antradieniais - sekmadieniais - Klubas atidarytas nuo 12 val. dienos.

Klubo restoranas

Virtuvėje dirba šefas **Antonio**.

Pietūs - nuo 12 val. dienos iki 3 val. p.p.

Vakarienė - nuo 6 val. p.p. iki 9 val. p.p.

Sekmadieniais - nuo 12 val. be pertraukos.

Sekmadieniais - Svetlanos lietuviški patiekalai

Karaoke kiekvieno penktadienio vakarą (nuo 7 val. vakaro).

Klubo narių ir jų svečių dėmesiai

Pamaldos Sydnėjaus lietuviams

Sekančios pamaldos Sydnėjaus lietuviams įvyks sekmadienį, gegužės 16 dieną, 11.30 val. ryto **St. Joachim's** bažnyčioje, Lidcombe.

Katalikų Kultūros Draugija

Sydnėjaus Apylinkės Valdybos pranešimas

Sydnėjaus Apylinkės Valdyba, pildydama Lietuvos Respublikos kreipimąsi per gerbiama ambasadorių **Dainių Kamaitį** DĖL LIETUVAI REIKŠMINGO KULTŪROS IR ISTORIJOS PAVELDO, kreipiasi į tautiečius sekančiu pranešimu ir užklausu:

Informuojame, kad, siekdama apsaugoti po visą pasaulį pasklidusį Lietuvai reikšmingą kultūros ir istorijos paveldą, o taip pat įamžinti iškilių lietuvių ir iš Lietuvos kilusių asmenų atminimą bei jų palaidojimo vietas, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija rengia užsienyje esančio Lietuvai reikšmingo kultūros ir istorijos paveldo objektų sąrašą.

Jeigu Jums žinoma apie Australijoje esančius materialiojo (pvz., pastatai, meno kūriniai, knygos, dokumentai) ir nematerialiojo (pvz., papročiai, žinios, vertybės, įgūdžiai) kultūros ir istorijos paveldo objektus, prašome mus informuoti. Kartu prašytume nurodyti, kokios yra su šio paveldo išsaugojimu, įamžinimu ir aktualizavimu susijusios problemos, ir pateikti pasiūlymus, kaip būtų galima jas spręsti. Be to, prašytume Jūsų pagalbos, sudarant su Australija susijusių iškilių lietuvių arba iš Lietuvos kilusių asmenų sąrašą.

Suinteresuotus tautiečius, kurie turi informacijos, dokumentų, nuotraukų, objektų ir t.t., kurie norėtų mums padėti ruošiant šį atsakymą / medžiagą Lietuvos Užsienio reikalų ministerijai, prašome susisiekti su **Jadviga Burokiene** (ryšininke su organizacijomis) elektroniniu paštu: **burokas@optusnet.com.au**; telefonu: (02) 9522 8275;

adresu: **159 Belgrave Esp., Sylvania Waters, NSW 2224.**

Sydnėjaus Apylinkės Valdyba

"Mūsų Pastogė": Skelbimai, užuojautos ir pan. priimami ne vėliau pirmadienio 10 val. ryto.

(Vidurdienį laikraštis perduodamas spaustuvei)

Deadline for ads - Mondays 10 a.m.

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

Leidėjas Lietuvos Bendruomenės Spaudos Sąjunga

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: **P.O. Box 550, Bankstown, NSW 1885.**

Lietuvių Klubas "Dainava", 16 - 20 Meredith Street, Bankstown.

Tel.: (02) 9782 0080, E-mail: **mpastoge@bigpond.com**

Tinklapis: **www.slic.org.au/Pastoge**

Redaktorė Dalia Doniela

Redakcinė Kolegija: Danius Kairaitis, Anskis Reisgys, Vytenis Šliogeris

Redakcija rašinius taisy ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi.

Spausdinamuose rašiniuose reiškiamą nuomonę nebūtinai sutampa su redakcijos ir leidėjų nuomone

Prenumerata metams \$65.

Užsienyje oro paštu - \$140.00. N.Zelandijoje oro paštu \$115.00.

Organizacijų informaciniai skelbimai - neapmokami.

Apmokamų skelbimų kaina: \$6.60 (įskaitant GST) už 1 cm per dvi skiltis.

Lietuviškoms organizacijoms 15% nuolaida. Kartoiant, 50% nuolaida.

Šventiniai sveikinimai - \$20, užuojautos ir maži vienkartiniai skelbimai - \$25.

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.